Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 78 (4970)
Воскресенье
Апрелиин
14
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Коммунистическэ парти ба советскэ правительствээр хүтэлбэрилэгдэһэн, агууехэ Сталинаар хүтэлэгдэһэн хүсэ ба зоригоор дүүрэн манай арад хадаа шэнэ табанжэлые бэелүүлжэ, коммунизмын замда Эхэ орондоо шэнэ түүхэтэ илалтануудые хангаха байна.

Советско-Иранска хэлсээнүүд һайнаар дүүрэбэ

Апрелиин 6-да нийтэлэгдэһэн Советско-Иранска хэлсээнүүд тухай коммюнике хадаа Советскэ Союз болон Иран хоёрой хоорондохи харилсаанай нилээд ехээр үрэ дүтэ болоһон ябадалые харуулна. Москвада эхилһэн ба Советскэ Элшэн сайдай ерэһэнэй һүүлээр Тегеранда үргэлжэлүүлэгдэһэн Советскэ болон Иранай правительствонуудай хоорондо болоһон хэлсээнүүдэй эсэстэ хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар дүүрэн таараха ябадалаар апрелиин 4-дэ түйлагдаа. Советскэ ба Иранска правительствонуудай хоорондохи харилсаанда өгөөл шухала юумэнь.

Хойто Иранда нефтяной газарнуудые бэдэржэ олохо ба ашаглаха тушаа Советско-Иранска холимол общество байгуулха тухай таараһан ябадал болоно. Энэ Общество бии болгохо тухай договор ба тэрэнэй условинууд хадаа байгша оной мартын 24-һөө эхилжэ долоон һара үнгэртэр, 15-дахи зарлалай межлиһэй баталамжа дээрэ табигдаха байна. Договорой ёһоор түрүүшын 25 жэлэй турша соо энэ обществын акцинуудай 49 процентнь иранска талада үгтэхэ ба мүн 51 процентнь советскэ талада үгтэхэ байна; хойшонхи 25 жэлэй турша соо хоёр талануудынь акцинуудай 50—50 процент абажа байха юм. Иранска правительство болбол иранска премьер-министрэй бэшэгтэ хабсаргагдаһан карта дээрэ тэмдэглэгдэһэн линиһээ баруулжаа байһан территорие гадаадын компаниинуудай гү, али гадаадынхидай хабаадалтай гү, али гадаадын капиталые хэрэглэһэн иранска обществонуудай концессиие үгэхэгүй гэһэн уялга абана.

Тэрэ саашань Иранска Азербайджанда тохёолдоһон байдалые заһахын зорилгоор иранска правительство хадаа шухал реформонуудые мүнөө байһан хуулинуудта зохилдуулжа ба Иранска Азербайджанай арад зондо һайн һайханаар хандаха бэелүүлхэ ябадалда зорюулагдаһан хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые табяа.

Советско-Иранска хэлсээнүүдэй иимэ үрэ дүнгүүд хадаа эдэ хоёр оронуудай хоорондохи хүршэ һайн хани холбоое хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ үе боложо үгэхэ гэжэ найдахаар байна. Үни удаан сагай турша соо Ирантай хүршэ һайн харилсагаа болон бата бэхи хани холбоотой байха ябадалаа заһаха гэжэ Советскэ Союзай оролдожо байдагынь хадаа өөрын оронойнгоо интересүүдые ехэнхидээ тоодоггүй байһан Иранай захирха тушаал дээрэхи реакционно хүнүүдэй зүгһөө саг үргэлжэ эсэргүүсэлтэ абажа байдаг һэн. Советскэ Союз хадаа хаанта Россиин Иранай империалистическэ политикые бусалтагүйгөөр орхижо, бусад хүршэ багахан гүрэнүүдтэл адляар Иран тушаа бэеэ хүндэлжэ һайнаар хандаха ба бэе бэеынэйнгээ суверенно адли тэгшэ байдалые мэдэрһэн ябадалда тушаглаһан политикые өөрынгөө бии болохо сагһаа хойшо ябуулжа ороһон байна. Советскэ правительство болбол манай ороной хэдэ хэдэн онсо эрхэнүүдые, олзо доход ба Иранай газар нютагуудые үгэжэ байһан урданай олон договор ба хэлсээнүүдһээ һайн дураараа бусалтагүйгөөр арсаһан байна. Советскэ Союз хадаа 1921 оной февралиин 26-да Москвада баталагдаһан ба мүнөө болтор Советско-Иранска харилсаанай үндэһэ болодог договорой ёһоор хэдэн олон предприятинууд, концессинууд шоссейнэ харгынууд, телеграфна лининүүд, портнууд, эд товарай складууд ба бусадые Иранда һайн дураараа үгөөд, урданай хаанта правительствын Иранда үгэһэн үүргэ баталамжануудые бусаажа абаха ябадалһаа арсаһан байна, тиигэжэ урданай хаанта российска правительствын Иранай арад зон тушаа ябуулжа байһан мүлжэлтын ба адли тэгшэ бэшэ бүхы харилсаанда эсэс табигдаһан байха юм. Хоёр гүрэнүүдэй хоорондохи холбооной түүхэһээ, илангаяа агууехэ ба бага гүрэнүүдэй хоорондохи холбооной түүхэһээ ондоо иимэрхүү ямар жэшээ харуулжа болохоб.

Иимэ болохолоороо Советскэ Союз болбол Иранине бэеэ даанхай, сэсэглэн бадаржа байгаа хүсэтэй гүрэн болохынь хүсэжэ байһанайнгаа эли тодо гэршые харуулһан байна. Гэбэшье иранска хүтэлбэрилхы хүнүүд мүн лэ тэрэ жэлдэ Советскэ Союзай хилын хажуудахана, Бакугай хажуудахана байһан хойто Иранда «Стандард ойл» гэжэ харииин обществодо нефтяной концессиие үгэһэн байха юм. Энэ болбол иранска реакционернүүдэй залуу советскэ республикада һанаатай байһанай гэршэнь болоһон байна. Гэбэшье энээгээр хэрэг дүүрэнгүй. Советскэ правительствын эрилтын ёһоор 1921 оной концессионно договорые үгы хэһэнэй һүүлээр, иранска захирхы зургаан хадаа 1937 ондо договороо эблэжэ СССР-эй хилын хажуудахана американска фирмэдэ концесси баһа үгэһэн ба энэ концессиие болюулһанай һүүлээр хоёр жэл үнгэрөөд байхада Бакуһаа урагша нефтяной участогуудые англо-голландска компаниин концессидэ үгэһэн байна. Энэ һүүлшын концесси хадаа баһал СССР-эй эрилтын ёһоор гансал 1944 ондо үгы хэгдэһэн байгаа. 1921 оной Советско-Иранска договорые хариин нефтяной компанинуудай тала хаража бүдүүлигээр эбдэдэг ба Советскэ Союзда концесси үгэхэһөө шууд арсажа байдаг урданай иранска правительствын иимэрхүү ябуулганууд хадаа СССР тушаа тэдэ зоной харша политика барижа байһанай эли тодо гэршэнь болоно.

Хэрбээ үшөө дахин нэгэдэхи дайнай һүүлээр Иранай бидэндэ эсэргүү политикагууд Советскэ Союз тушаа эзэрхэлгын түсэбтэй байгаа һаань, дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ реакционно тегеранска зон хилогшод өөрынгөө оронине манай ороной амисхалай шухала центрнүүдтэ урда талаһаа сохилто хэхэ Гитлерэй плацдарм болгохо гэжэ оролдоһон байха юм. Гитлеровецнүүдэй ба тэдэнэй иранска агентурын эдэ хорото түсэбүүд хадаа гансал Иранай газар дээрэ советскэ сэрэгүүдые оруулһан ябадалаар эбдэрһэн байха юм.

Үнгэрһэн 25 жэлэй турша соо иранска зонхилогшод хадаа дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор ехэнхидээ Советско-Иранска хилын хажуудахана, манай ороной нефтяной гол базын—Бакугай ойрохоно, Хойто Иранда нефтяной участогуудай концессинүүдые английска ба американска нефтяной компанинуудта үгэжэ, нэгэ талаһаа Советскэ Союз ба нүгөө талаһаа Англи болон Америкын хоорондохи интересүүдые тулгаха гэжэ оролдоод, хорото ба аюулта наада нэгэнтэ бэшэ зорюута һаналаар хэжэ байгаа. Тиихэтэй хамта иранска захирхы хүнүүд хадаа өөһэдынгөө хариин эзэтэй, дура хүсэлые дүүргэжэ, хоёр гүрэнүүдэй хоорондохи хани холбоо барисаае хүгжөөхэ ба бэхижүүлхын тулада шухала экономическа база байгуулха зорилготойгоор нефтяной концессинүүдые тогтоохо гэһэн советскэ мэдүүлгэнүүдые 1944 оной намар хүлеэжэ абаагүй һэн.

Үнгэрһэн сагай энэ фактнууд дээрэһээ харахада СССР ба Иран хоёрой хоорондо мүнөө үедэ түйлаһан хэлсээнүүдтэй удхашанар эли тодо болоно. Советскэ Союз ба Иран хоёрой хоорондохи харилсаанда шэнэ үе нээһэн эдэ хэлсээнүүд хадаа хоёр гүрэнүүдэй интересүүдтэ хүсэд дүүрэн таарана гэдэгынь һэжэглэлтэй бэшэ.

Советско-Иранска хэлсээнүүдэй результадууд гансахан хоёр гүрэнүүдээр бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэхи народнуудай хоорондын эб найрамдалые бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ ябадалай хамаг нүхэдөөр ехэ ханамжатайгаар угтагдаха байха. Советско-Иранска харилсаае заһаһан ябадал хадаа һүүлэй үедэ иранска асуудал гэдэгые зорюута гаргаха гэжэ бага бэшэ һэдэлгэ хэгдэһэн дээрэһээ улам ехэ удхатай болоно. Эдэ һэдэлгэнүүдэй зорилго хадаа гол түлэб Советскэ Союз ба Иран хоёрой хоорондо болоһон хэлсээнүүдэй һайнаар дүүрэхэ ябадалые хайшан гээл һаа таһалдуулха гээшэб гэжэ болоһон ябадалда байна.

Аюулгүйн Соведэй үзэмжэдэ «иранска асуудалые» табиха гэһэн эрилтэ Нэгэдэмэл нацануудай организациин лондонско сесси дээрэ эшхэбтэрээр эбдэрһэнинь элитэ. Советскэ делегаци хадаа эдэ хоёр гүрэнүүдэй хоорондо хэлсээнүүдые хэжэ, Советско-Иранска проблемые һайнаар шиидхэжэ болохо юм гэжэ эли тодоор харуулаад, иимэрхүү дурадхалнуудай ямар нэгэ баримтагүй байһаниие элирүүлһэн байна. Гэбэшье, лондонско заседанинуудай һүүлээр Советско-Иранска хэрэгтэ Аюулгүйн Соведые оролсуулха гэһэн һэдэлгэ улам бүри эршэтэй нэтэрүү болоһон байха юм. Тэрэнэй шалтаг болбол Иранда советскэ сэрэгүүдэй байжа байһан ябадал хэрэглэгдэһэн байгаа. Гэхэ зуура эдэ сэрэгүүд 1921 оной договорой 6-дахи статьягай үндэһөөр 1941 оной үшөө августын 25-да тэндэ ороһон байха юм. Тэрэ договор хадаа хэрбээ Советскэ Союзда эсэргүү сэрэгэй ябуулга хэхын тула Иранине база болгохо гэһэн аюул гараа байгаа хадань хамгаалта хэхэ зорилгоор өөрынгөө сэрэгүүдые Иранай газар дээрэ оруулха эрхэ Советскэ Союзда үгэһэн байгаа. Советскэ сэрэгүүдэй Иранда нэгэ бага үни баригдаһанай болото шалтагаанинь сүм ойлгостой бэзэ. Советскэ Кавказ ба Баку тушаа, мүн советскэ Закаспи тушаа эзэмдэлгын түсэбүүдые гаргажа байһан кабинедэй составта 1919 ондо оролдоһон Хакими гэгшэ тегеранска правительствые толгойлжо байһан сагтань. Иранай реакционно зонхилогшодой болото дура хүсэлдэ советскэ правительствын пайдабаригүйгөөр хандаха бүхы баримтанууд байгаа гэдэгые хэн арсаха гээшэб. Энэ Хакими хадаа Советско-Иранска харилсаае хоролхын тула бүхы юумэ хэжэ. 1946 оной февраль хүртэр иранска правительствые толгойлжо байһанинь һануулха хэрэгтэй.

Г-н Кавамай толгойлжо байһан шэнэ иранска правительство хоёр оронуудай хоорондохи хүршэ һайн харилсаа тогтоохо хүсэлтэй байһанаа харуулжа байна гэжэ Советскэ Союзай мэдэһэн хойно советскэ сэрэгүүдые Иранһаа нүүлгэжэ гаргаха тухай асуудалые һайнаар шиидхэхэ арга-боломжо ерээ. Тиигээд Нью-Йоркдо мартын 25-да өөрынгөө хүдэлмэриие эхилһэн Аюулгүйн Совет дээрэ «иранска асуудалые» табиха баримтанууд улам бага болоһон байха юм.

Иранска правительствотай хэлсэһэнэй ёһоор тэндэ үлэһэн советскэ сэрэгүүдые нүүлгэжэ гаргаха ябадал эхилээд, 5—6 неделиин турша соо дүүргэгдэхэ юм гэжэ үшөө мартын 24-дэ соносхогдоһон бэлэй.

Хоёр оронуудай хоорондохи хэлсээ баталха ябадалые һаатуулха гэжэ газаа талаһаань оролдоошье, хадань, Советско-Иранска хэлсээнүүдэй һайнаар дүүрэһэн ябадал тон һургаалтай ушар болоно. Ондоо оронуудтай хани холбоотой байхые, ондоо гүрэнүүдтэй хүршэ халуун харилсаатай байхые, нийтын эб найрамдал ба аюулгүй байдалай аша туһада уластоорондын эб найрамдалые бүхэжүүлхые Советскэ Союзай хэлбэришэгүй сэхээр хүсэжэ байһаниинь улуу дахин харагдаба.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

ХАМТЫН АМЖАЛТА

Улан-Удын МТМ Советскэ Союз соо түрүүлжэ ябана

Манай эндэ машинно-тракторна мастерской амжидхагдаад, богонихон сагай турша соо Советскэ Союз соо суурхаһан шадаба. Һаяхан энэ МТМ-эйе даагша нүхэр Аксеновой нэрэ дээрэ иимэ телеграмма ерэбэ:

«Үйлэдбэриин түсэбые һайнаар дүүргэһэнэй түлөө МТМ-эйнтнай хүдэлмэри ССР Союзай Газартаряалангай Министрын приказаар тэмдэглэгдэбэ. Коллективэйтнай амаршалжа, саашанхи амжалта хүсэнэб. Гавностон Анискин».

Иимэ амжалта тус МТМ-эйн өмхитэй гуримтай коллективэй эршэтэй шанга ажалаар түйлагдаа гээшэ. Онсо илгарһан цехүүдые тэмдэглэхэдэ, вулканизациин цех түсэбөө 145 процент, электромеханическа цех түсэбөө 121,8 процент дүүргэһэн байха юм. Түрүү цехүүдэй иимэ ехэ амжалта олон зоной габшагай зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байһан дээрэһээ болоно. Жэшээлхэдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагша нүхэр Федоров нормоёо ходо 250—300 процент дүүргэжэ байдаг юм. Мүн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалид нүхэр Попов хоёр станок дээрэ хүдэлмэрихэ зуураа нормоёо 300 гаран процент дүүргэжэ байдаг ба 4 ухибүүдые тусхай мэргэжэлдэ һургажа байна. Залуу токарь Валентина Башурова баһал оролдостойгоор хүдэлмэрилжэ, нормоёо 120—150 процент дүүргэнэ.

Энэ түрүү мастерскойн хүнүүд түйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй улам шангаар ажаллажа байна. Февраль һарада түсэбөө 110 процент дүүргэһээд, мартынгаа түсэбые 110 процент бэелүүлһэн ябадал энээнэй элитэ гэршэнь боложо үгэнэ.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй болохоо байһан зүблөөн тушаа

Апрелиин 25-да Парижда Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведэй зүблөөн болохо. Энэ зүблөөн хадаа 1945 оной декабрьда болоһон Московско зүблөөндэ хэлсэһэнэй ёһоор энэ очой майн нэгэнһээ хойшо бэшэ болохо байһан амгалан байдалай хэлсээ баталхада хабаатай юм.

И. В. Сталин Чехословакиин Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министр г-н Губер Рипк гэгшэтэй уулзаба

1946 оной апрелиин 11-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Генералиссимус И. В Сталин Чехословакиин Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министр г-н Губер Рипк гэгшэтэй уулзаба.

Уулзалга дээрэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов ба СССР-тэхи Чехословакиин Элшэн сайд г-н Ю. Горак гэгшэд байлсаба.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Венгерскэ Правительственна делегациин хүндэлэлдэ завтрак хэбэ

Апрелиин 11-дэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов ба П. С. Молотова гэгшэд Премьер-Министр г-н Надь Ференц түрүүтэй Венгерскэ Правительственна делегациин хүндэлэлдэ завтрак хэбэ.

Завтрак дээрэ Венгриин Премьер-Министр г-н Надь Ференц һамгантаяа, Премьер-Министрын Орлогшо г-н А. Сакашич һамгантаяа, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Я. Дьендеши һамгантаяа, зам харилсаанай ба хэлхээ холбооной Министр г-н Э. Гэрэ һамгантаяа, СССР-тэхи Венгриин Элшэн түлөөлэгшэ г-н Секлью Дьюла һамгантаяа ба бусад байба.

Советскэ талаһаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор А. И. Микоян ба Советскэ Союзай Маршал Ворошилов һамгантаяа, СССР-эй зам харилсаанай Министр И. В. Ковалев һамгантаяа, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. Г. Деканозов һамгантаяа, Венгридэхи СССР-эй Элшэн Түлөөлэгшэ Г. М. Пушкин, Московско Соведэй түрүүлэгшын орлогшо И. А. Парфенов, СССР-эй МИД-гэй харюусалгата сотруднигууд байба.

Завтрак эб найрамдалай оршон байдалда үнгэрбэ.

СССР-тэй культурна хани барисаа байгуулха Югославска делегаци Москвада ерэбэ

ВОКС-ын уряалаар апрелиин 10-да Москвада СССР-тэй культурна хани барисаа байгуулха Югославиин делегаци ерэв. Делегациие СССР-тэй культурна хани барисаа байгуулха обществын түрүүлэгшэ, Босни ба Герцеговинын арадай республикын правительствын түрүүлэгшэ шэн сайдай уялгаһаа сүлөөлбэ.

ХРОНИКО

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Новиков Николай Васильевичые Америкын Холбоото Штадуудтахи СССР-эй онсо ба бүрин эрхэтэ Элшэн сайдаар томилбо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум нүхэр Громыко Андрей Андреевичые Нэгэдэмэл Нацануудай организациин Аюулгүйн Соведтэ СССР-эй саг үргэлжын түлөөлэгшөөр томилогдоһонтой дашарамдуулан тэрэниие США-дахи СССР-эй Элшэн сайдай уялгаһаа сүлөөлбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Дээдэ һургуулиин хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедые СССР-эй дээдэ һуралсалай союзно республиканска Министерство болгон байгуулха тухай

1. Дээдэ һургуулиин хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедые СССР-эй дээдэ һуралсалай союзна-республиканска Министерство болгон байгуулха.

2. СССР-эй дээдэ һуралсалай Министерствын мэдэлдэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр баталагдаһан списогэй ёһоор дээдэ һургуулинуудые дамжуулан үгэхэ.

3. СССР-эй бүхы дээдэ һургуулинууд ямаршье зургаанuудай мэдэлдэ байһаб өөрсэгүй, тэдэнэй научно-методическа хүтэлбэрилгые СССР-эй дээдэ һуралсалай Министерстводо даалгаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Н. ШВЕРНИК.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1946 оной апрелиин 10.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр С. В. Кафтановые СССР-эй дээдэ һуралсалай Министрээр томилхо тухай

Нүхэр Кафтанов Сергей Васильевичые СССР-эй дээдэ һуралсалай Министрээр томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Н. ШВЕРНИК.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1946 оной апрелиин 10.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголой ой модоной ажаүйлэдбэриин Бурмонголлес Трестын хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Модобэлэдхэлэй намарай—үбэлэй сезоной түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлөө Бурят-Монголой ой модоной ажаүйлэдбэриин «Бурмонголлес» Трестын хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

1. **Азизов** Мустафа Авзаловичые—Эрийскэ мехлесопунктын модо отологшо.
2. **Алексеев** Яков Андроновичые—Хандагатайн мехлесопунктын модо отологшо.
3. **Алемасов** Перфилий Николаевичые—Байкальска леспромхозой модо отологшо.
4. **Афанасенко** Петр Абрамовичые—Трестые эрхилэгшэ.
5. **Аюшеев** Лубсан-Шираб Вампиловичые—Сэлэнгын леспромхозой хюрөө заһагша.
6. **Бадмаев** Дашинима Бадмаевичые—Курбын леспромхозой модо отологшо.
7. **Бедулин** Савватей Онуфриевичые—Шулуутайн леспромхозой модо зөөгшэ.
8. **Бердишев** Леонтий Яковлевичые—Байкальска леспромхозой ОРС-ын заһабарилгые даагша.
9. **Белоусов** Афанасий Леонтьевичые—Сэлэнгын лесозаводой модо зөөгшэ.
10. **Безуглов** Федор Ивановичые—Хандагатайн мехлесозаводой модобэлэдхэлэй албанай начальник.
11. **Бирюков** Александр Митрофановичые—Хандагатайн мехлесопунктын шофер.
12. **Братеньков** Иннокентий Михайловичые—трестын инженер-диспетчер.
13. **Болынева** Агафья Ульяновнае—Байкальска леспромхозой модо зөөгшэ.
14. **Болынев** Илья Никифоровичые—Хандагатайн мехлесопунктын модо отологшо.
15. **Бузин** Самуил Георгиевичые—Хоринин леспромхозой мулһэн харгын ахалагша мастер.
16. **Бузина** Зоя Семеновнае—Хоринин леспромхозой трелевщица.
17. **Бурлаков** Борис Прокопьевичые—Шулуутайн леспромхозой модо отологшо.
18. **Бульский** Анисий Михайловичые—Сэлэнгын леспромхозой модобэлэдхэлэй мастер.
19. **Бухальцев** Алексей Гавриловичые—Байкальска леспромхозой модо зөөгшэ.
20. **Буянтуева** Ханда Бадогаровнае—Сэлэнгын леспромхозой модо зөөгшэ.
21. **Владимирова** Таисья Петровнае—Шулуутайн леспромхозой модо отологшо.
22. **Вокин** Яков Леонтьевичые—Эрийскэ мехлесопунктын модо отологшо.
23. **Гузенко** Афанасий Митрофановичые—Хандагатайн леспромхозой шофер.
24. **Головин** Лука Федоровичые—Курбын леспромхозой модо отологшо.
25. **Гончиков** Дамбые—Хоринин леспромхозой модо зөөгшэ.
26. **Грачев** Михаил Ивановичые—Хоринин леспромхозой модо зөөгшэ.
27. **Демина** Серафима Кузьминичнае—Хандагайтын леспромхозой ОРС-ын ахалагша повар.
28. **Дахин** Газим Минугаловичые—Шулуутайн леспромхозой модо отологшо.
29. **Емельянов** Семён Иннокентьевичые—Хандагайтын мехлесопунктын модо зөөлгын мастер.
30. **Ешина** Дарья Петровнае—Хандагайтын мехлесопунктын модо буулгагша.
31. **Елистратова** Анна Лукиничнае—Шулуутайн леспромхозой модо отологшо.
32. **Заусаева** Александра Ивановнае—трестын ахалагша экономист.
33. **Зинченко** Иосиф Савельевичые—Хандагатайн мехлесопунктын паровозой машинист.
34. **Илларионов** Афанасий Николаевичые—Сэлэнгын лесзаводой модо зөөгшэ.
35. **Кучумов** Николай Иннокентьевичые—Хандагайтын леспромхозой модо [illegible]гагша.
38. **Котик** Кирилл Викторовичые—Илькын ОРС-ын пекарниие даагша.
37. **Кондратюнов** Григорий Ивановичые—Сэлэнгын леспромхозой партийна эхин организациин секретарь.
38. **Кожевников** Ананий Панфиловичые—Курбын леспромхозой модо зөөгшэ.
39. **Кучумов** Георгий Ефремовичые—Шулуутайн леспромхозой директор.
40. **Латоцкий** Владимир Васильевичые—Шулуутай леспромхозой директор.
41. **Макотр** Федор Прокопьевичые—Хандагатайн мехлесопунктын шофер.
42. **Михетько** Николай Михайловичые—Хандагайтын леспромхозой шофер.
43. **Максимов** Николай Иннокентьевичые—Эрийскэ мехлесопунктын шофер.
44. **Михайлова** Наталья Афанасьевнае—Хоринин леспромхозой модобэлэдхэлэй мастер.
45. **Молокова** Федосья Кузьминичнае—Улан-Удын леспромхозой станочница.
46. **Неупокоев** Даниил Ивановичые—Эрийскэ мехлесопунктын шофер.
47. **Нимаев** Жамбал Нимаевичые—Курбын леспромхозой модо зөөгшэ.
48. **Оленев** Илья Афанасьевичые—Байкальска леспромхозой модо зөөгшэ.
49. **Полуянова** Степанида Гавриловнае—Хоринин леспромхозой модо зөөгшэ.
50. **Пшеничников** Константин Дмитриевичые—трестын техническэ таһагай үйлэдбэриин начальник.
51. **Перевалов** Василий Афанасьевичые—Хандагатайн мехлесопунктын модо отологшо.
52. **Рассадин** Герасим Павловичые—Хандагайтын мехлесопунктын модо буулгагша.
53. **Рассадина** Анфиса Александровнае—Хандагайтын мехлесопунктын модобэлэдхэлэй мастерай туһалагша.
54. **Рябов** Андрей Анисимовичые—Сэлэнгын леспромхозой модо зөөгшэ.
55. **Самульцев** Авдей Сергеевичые—Эрийскэ мехлесопунктын ашаа тээгшэ.
56. **Скворцов** Константин Григорьевичые.
57. **Сорокин** Георгий Степановичые—Хоринин леспромхозой модо зөөгшэ.
58. **Сотов** Тимофей Тимофеевичые—Эрийскэ мехлесопунктын партийна эхин организациин секретарь.
59. **Савинцева** Антонида Борисовнае—УРС-ын түсэблэлэй финансова таһагай начальник.
60. **Симонова** Александра Михайловнае—УРС-ын товаровед.
61. **Сизых** Лукерья Карповнае—Шулуутайн леспромхозой модо отологшо.
62. **Савельев** Евстигней Евстигнеевичые—Курбын леспромхозой модо зөөгшэ.
63. **Сидунова** Евдокия Григорьевнае—Шулуутайн леспромхозой модо отологшо.
64. **Сундуев** Дашиие—Улан-Удын леспромхозой моришон.
65. **Устинов** Лука Кирилловичые—Хандагайтын мехлеспунктын слесарь.
66. **Федотова** Галина Артемовнае—Шулуутайн леспромхозой ОРС-ын котлопунктые даагша.
67. **Холхоев** Дашиие—Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой бригадир.
68. **Худей** Павел Ивановичые—трестын главна бухгалтер.
69. **Шодонов** Иннокентий Васильевичые—Хандагатайн мехлесопунктын ОРС-ын начальник.
70. **Шаймерданов** Харисые—Эрийскэ мехлесопунктын модо отологшо.
71. **Шатилов** Дмитрий Алексеевичые—Хандагатайн мехлесопунктын директор.
72. **Шишкин** Николай Васильевичые—Байкальска леспромхозой түмэршэ дархан.
73. **Югова** Клавдия Александровнае—Сэлэнгын леспромхозой ОРС-ын повар.
74. **Юдин** Иван Федоровичые—Хандагатайн мехлесопунктын паровозой машинист.
75. **Яковлев** Павел Нефедовичые—Эрийскэ мехлесопунктын шофер.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо **М. ЧУВЫРОВ**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1946 оной апрелиин 11.

ГАЗАР ГЭДЭЭ!

Тарилгын урда тээхи худэлмэрине ургэн фронтоор ябуулая!

Трактораар хахалжа эхилбэ

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба). Аймагай 23 колхозуудай олонхид тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэдэ ороhон байна. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр 50 гектарта эртын борнойлго хэгдэбэ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые хэгдээр ябуулжа байна. Эндэ олохон ктэр пар ба намарай пар борнойлогдоон, 12 гектарта лущени хэгдэhэн байха юм. Мүн тус колхозой поли дээрэ Иволгын МТС-эй тракторнууд худэлмэрилжэ байна. Эдэнэр эртын хахалалгые эмхитэйгээр эхилээ.

Иволгын, Гурульбын, Каленово сомсельсоведүүдэй колхозууд hаяар тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэдэ жэгдэлэн орожо, эргын хахалалга хилхээ байна.

Хоёр трактористнууд мүрысэбэ

Удын машинно-тракторна станциин коллектив заhабарилгые түгэсхөөд, трактор машинануудаа худэлмэрилхэ газарта абаашажа байна. Энэ МТС-эй тракторист Дорофей Россадин гэгшэ 1945 оной полевой худэлмэриин үедэ эрхим амжалта харуулhан байгаа. Мүнөө нүхэр Россадин трактор машинануудаа тарилгада хүсэд бэлэн болгонхой. Тиин, полевой бүхы худэлмэриин үедэ ЧТЗ тракторагаа 1.200 гектар элдүүрилхэ мүрысөөгэ абаhан байна. Тэрэшэлэн нүхэр Дорофеевтэй мүрысэhэн тракторист Дашинимрылов гэгшэ мүн лэ 1200 гектар элдүүрилхэ бэеэ уялгатай.

Тиигээд бахадаа, эдэ хоер трактористнууд аймагай бүхы трактористнуудые социалистическэ мүрысөөндэ уряалба.

Тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ түлэг дундаа

КУДАРА СОМОН. (Телефоноор абтаба). Аймагай түрүү колхозууд полинуудые эмхитэйгээр гарhаад, тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые түлэг дундаа ябуулжа байна.

Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой поли дээгүүр хамта 33 хүн худэлмэрилнэ. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр 100 гектар борнойлогдоhон, 50 гектарта лущени хэгдэhэн, 42 гектар газар хахалагдаhан байха юм. Тэдэнэрэй 70 гектарынь пар оршар элдүүрилэгдээ.

Ех-Кударын МТС-эй нүхэр Дамбаевай бригадын трактористнууд полевой худэлмэридэ орохоhоо холшо ажалаа эмхидхэл ба жаяг заршам наринаар сахинад. Тэрэнэй ашаар, тус бригадын ажалай үрэлэр бүтээсэ ба эрхим ханар түйлажа байна. Трактористнууд Дорхиев, Намсараев гэгшэд бригада до түрүүлэнхэй.

Тус бригада нёдондо трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 697 гектар элдүүрилээ hэн. Мүнөө жэлдэ трактор бүхэнөөр 800 гектар элдүүрилэ уялга абаhан байха юм. Тиин, түрүүшын үдэрhөө хойшо тэрэ уялгаяа дүүргэхын түлөө тракторист бүхэн тэмсэжэ байна. Бригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Дамбаев тракторнуудай хэнhоhо техническэ харуулhалга зүб өөр эмхидхэ, хүн бүхэнэй даалгабариие дүүргүүлhэн түлөө тусаар оролдолго гаргана.

Ч. МУШАНОВ.

ТОРИИНХИД ЗАКАМЕНАЙХИНИИЕ МҮРЫСӨӨНДЭ УРИБА

Советскэ арад болбол агуу Сталинай сэсэ-мэргэн хүтэлбэреэр немецкэ эзэмдэгшэд ба японско империалистнуудые бута сохин үгы хэжэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу дайниие илалта түгэлдэрөөр түгэсхөөд, амгалан тайбан ажабайдалаа хүгжөөжэ байна. Мүнөө Сталинска дүрбэдэхи табанжэл соо манай ороной ажаhуудалай урда ажахыгаа ээ, гээд бодхоохо ба хүгжөөхэ да шухала зорилго табигдаад байха юм.

Тиимэдэ, Тории аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозшонууд ба МТС-үүдэй худэлмэрилэгшэд тарилгада эрхим бэлэдхэлтэйгээр орожо, 1946 ондо үндэр урасын хураажа абаад, гүрэндэ тушаахэ уялгануудаа саг болзор соонь дүүргэхэ, колхозшонуудаа ёhотой культурна байдалтай болгохо хэмжээнүүдые хараалжа, Закаменай аймагай эрэгтэй эмэгтэй колхозшонууд, МТС-үүдэй худэлмэрилэгшэдые социалистическэ мүрысөөндэ уриба. Тиихэ зуурaa доро дурсагдаhан уялгануудые абаа гэбэл:

1. Хабарай полевой худэлмэринүүдые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтажа, газарай гэдхэтэй адли тарилгада жэгдэрэн ороод, ороохото тарияанай культуранууды агротехническэ hайн болзор соо тарижа дүүргэхэ;

2. Севооборотдо дамжан орохо түсэбтэй тон нягтаар эхи дүүлан, культура бүхэнhөө сохом hайн үрэ абахаар бодомжолжо, таарамжатай газарта тариха;

3. Огород ба техническэ культуранууд болон хартаабхын тарилгые бурьтаг үбhэнүүдhээ сэбэрлэгдэhэн, хүсэд hайнаар элдэжэ болбосоруулhан ба үhалагахата газар дээрэ зүбөөр таарулжа хэхэ;

4. 3 мянган гектар шэниисэ сэбэр пар дээрэ тариха;

5. хабар хахалагдаха 3 мянган гектар участогууд дээрэ лущени хэхэ ба хүрьhыень бамбайлган hайтар элдүүрижэ болбосоруулха.

6. 1000 гектар тарилгын газар хабарай hайрамаар үhалха;

7. 1947 ондо бүхы колхозуудаа өөрынь сэбэр хүрэнгэтэй болгохоор хараалжа, үрhэнэй участогуудта 1912 гектар hайнаар элдүүлhэн, хүрьhэ hайнтай газар таhалжа, эрхим сортотой үрhөөр тарилга хэхэ;

8. Дунда зэргээр гектар бүриhөө 9 центнер ороohото тарияанай ургаса, хартаабха 110 центнер, овощь — 120 центнер, тэжээлэй культура — 110 центнер, үбhэ — 35 центнер хурааха;

9. 1947 ондо бүхы колхозуудаа севооборотой тарилгада оруулха худэлмэри бэелүүлхэ;

10. МТС-эй худэлмэрине hайжаруулха хэрэг — тарияан ажалай дэбжэлтын нэгэн шухала үндэhэн хадань, тракторна худэлмэриин жэлэй түсэб 110 процент дүүргэхэ, трактор-машинануудай бүтээсые али болохоор дээшэлүүлхэ ба түрхэхэ тоhо, горюче 10 процент арбилха.

11. Августын 1 хүртэр машинно-тракторна мастерской түхеэрэхэ, Бургалтайн МТС-тэ 6 гаражаар бариха, Ториин МТС-эй бүхэсые культурна болбосон түхэлтэй болгохын тулада сэсэгнүүдээ тарижа шэмэглэхэ ба гурбан гэр шэнээр бариха;

12. Колхозой хүтэлбэридэ тон шухала хэрэглэгдэхэ кадрнуудые (бригадир, фермэнүүдые даагшад, звеньевоюуд, моришод, hаалишад ба счетоводууд) олоор бэлэдхэхэ.

13. Тарялан-хураалгын эхилхэhээ урда хүшэлтэтэй 20 ток бариха, 2000-haa доошо бэшэ худэлмэришэ моридоо гүрэндэ тарияан тушаалгын үедэ барагниинь хэрэглэхын тулада моринойтранспортна бүхы хэрэгсэлнүүдые бэлэдхэхэ.

1946 ондо малажалые хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, мала бүриин бүтээмжэ харууhалжа тэрэнhээ абаха ашаг шэмэень дээшэлүүлхын зорилгоор иимэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ байна гэбэл:

1. Малай hүбайрхэ ябалалые бүримүhэн усадхажа, ороолой кампани саг соонь үнгэргэхэ;

2. 100 толгой түрэхэ малнуудhаа иимэ тоогой тул абаха гэбэл: 50 унага, 85 тугал, 106 хурьга, эшэгэ.

3. Гүрэнтэйгөө тооhоогоо хэхэдэ сохом хүрэхэ тоогой тобир тарган малатаhалжа, hайн тэжээлээр хангаха, ялуулганда ябаhан малай аhаг шэмэень иимэ хэмжээтэйгээр ехэдхэхэ юм гэбэл: затуу малай 25 процент, эбэртэ бодо малай 15 процент ба хонидой 15 процент;

4. Эбэртэ бодо малнуудай үүлтэртэ хоёр фермэ эмхидхэхэ;

5. Малажалаа улам саашадань хүгжүүлхын зорилгоор тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ онсо анхарал табижа, 1946 ондо тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэ; 10 мянган гектар сабhалангай газарые мэлээб модо шулуунhаа сэбэрлэхэ, урдань хэрэглэгдээгүй байhан 250 гектар талмайе сэбэрлэжэ, сабhалангай газар болгон эдлэхэ, 1500 гектарые хабарай hайрамаар, 2650 гектар газар hубааливаар уhалха, малажалай фермэ бүхэнэй дэргэдэ 10 гектарhaa доошо бэшэ тэжээлэй культуранууды тариха; малай бэшэриие зүбөөр хэрэглэхэ ба тэрээниие фермэ бүридэ хубаан үгэхэ;

6. Эмшэлхэ ба элдэб халдабаритай үбшэнүүдhээ hэргээхэ хэмжээнүүдые бэелүүлэн, малаа hайн байра, тэжээлээр хангаха, аймаг дотор дэлгэрhэн малай хамуу үбшэнтэй эрид шангаар тэмсэхэ;

7. Малай үбэлжэтэгэ болон хабарай хатуу үдэрнүүдые амжалтатайгаар шиидхэхэ, нарай малые хоролтогүйгөөр тэжээхэ;

8. 1946 ондо атуу мала hайн байратай болгохын зорилгоор, 200 моридой, 150 тугалай 500 хурьганай байра шэнээр түхеэрэхэ;

9. Малажалай фермэнүүд дээрэ 10 шэнэ гэр бариха, 17 улаан булан эмхидхэхэ;

10. Малажалай продуктнуудые гүрэндэ уялгатаар тушааха түсэб ноябриин 1-дэ хүдөө ажахын продуктнуудые октябриин — 15-да дүүргэхэ.

Ж. Д. ГОМБОИН.

Дамжуулгын улаан туг барюулагдаба

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба) Колхозуудай хабарай тарилгын бэлэдхэлые шалган абаха гүрэнэй комисси худэлмэреэ дүүргэhэн байна. Энээнэй дүнгөөр ВКП (б)-гэй айкомой бюро болон аймгүйсэдком түсхай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, хабарай полевой худэлмэридэ hайнаар бэлэдхэhэн колхозуудые тэмдэглэхэ зуураа, мүн тарилгада бэлэдхэлые унжагайруулhан колхозуудта дурадхаhан байха юм.

„Красное знамя" колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Разгильдеев 1946 оной хабарай тарилгата эрхим бэлэдхэл хэhэн байгаа. Ороhото культурануудай болон хартаабхын хүрэнгэ саг соонь сэбэрлэжэ хааhан, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ түсэбүүдээ дүүргэhэн. Худэлмэриин түсэб зохёожо, колхозшонуудта баталуулан бригада, звено, хүн бүхэнэй хэрэг ажалые зэр зэмсэг, мори хамтайнь даалгажа үгэhэн байха юм. Мүн мори унаануудынь амаруулагдажа hайн тэжээл ба харууhанда табигдаhан байна. Тарилгын үедэ хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэгдэн байна.

Тиигэжэ тус колхоз тарилгада бэлэдхэлые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, түрүүн дэлгэрhэн аймаг соохи социалистическэ мүрысөөндэ илаад, ВКП (б)-гэй айкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын улаан туг абаба. Дээрэхи тугые абаха кандидадууд болгогдон XVII партсъездын, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд батлагдаа.

Тэрэшэлэн ВКП (б)-гэй айком болон аймгүйсэдком хабарай тарилгада бэлэдхэлые аяар мүнөө хүртэр унжагайруулжа байhан колхозуудта шанга дурадхажа, дутуунуудаа дары хүсэлдүүлхэ заабари үгэлэн байха юм. Гээгдэжэ байhан тэдэ колхозуудай дунда „Красноармеец", „Победа", Ворошиловой нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд ороно.

Полевой худэлмэри аймаг бүхэнөөр шахуу эхилжэ байна. Мүн Кабанскын колхозууд эртын борнойлгодо үглөө мүнөөгүй орохоёо байhаниинь лабтай. Тиимэдэ гээгдэжэ ябаhан эндэхи колхозууд социалистическэ мүрысөөндэ илажа, улаан туг абаhан „Красное знамя" колхозоhоо үлгэр жэшээ абажа, полевой худэлмэридэ жэгдэрэн орохо болтороо дутуунуудаа сүм усадхаха зорилготой.

В. ТИМОШИНА.

Тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ эхилбэ

ЦАКИР. (Телефоноор абтаба). Урин дулаан болоко, газарай хүрьhэн гэтэлнэ. Тиин, үдэрэй ига бариие хэрэглэн түүбэрилэн борнойлхо арга колхоз удта олгожо байна. Апрелиин 10-ай үдэр аймагай 3 колхоз тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгэ эхилбэ. Молотовой нэрэмжэтэ, „Майн I", „Большевик" колхозууд эртын борнойлгодо хэдэн зэдэн борнойнуудые гаргаа.

Тэрэшэлэн эдэ үдэрнүүдтэ үшөө хэдэн колхозууд газарай хүрьhые түүбэрилэн элдүүрилгэдэ орохоёо байна.

ТАСС-эй буруушаалга

Болохоёо байгаа hунгуулиин кампаниин үедэ французскэ коммунистнуудые мүнгөөр хангахын түлөө hүүлэй үдэрнүүдтэ советскэ самолёдууд дээрэ нилээд ехэ алта, мүн баhа английска ба американска валютанууд Парижда абаашагдажа байга гэhэн корреспондент Линсит Уорд гэгшын мэдээсэл «Нью-Йорк Таймс» гэжэ газетэдэ тунхаглагдаба.

Нэрлэгдэhэн корреспондентын мэдээсэл халаа худал ба провокационно hанаанhаа абаhан үгэ гэжэ мэдүүлхые ТАСС эрхилжэ хэлэгдэбэ.

Зарим нэгэн дунгууд

СССР-ай Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси дээрэ баталагдаhан дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түсэб болбол ажаүйлэдбэриин бүхы худэлмэришэдэй, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдэй ба эрдэмтэдэй урда тон харюусалгата зорилгонуудые табяа.

Нютагай ажаүйлэдбэри болбол ургэн хэрэглэлэй эд бараа болон элээ хоолой зүйлнүүдые үлэрhөө үлүүртэ элбэжүүлхэ, үнэ сэнгыень химдаруулха ба гаргалгаха продукциингаа шанарые hайжаруулха зорилготой байна.

Манай республикын нютагай ажаүйлэдбэриин бүхы заводууд, фабриканууд промкомбинадуудай ба бусад предприятинуудай коллективүүд сталинска табанжэлэй түсэб тухай хуулиие гүнзэгыгөөр шудалаад, майн урда тээхи социалистическэ мүрысөө шэнэ долгёор дэлгэрүүлhэн байха юм. Энэ мүрысөөн соогуур нютагай ажаүйлэдбэриин хабаатай областной предприятинууд 1946 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые 104.5 процент гүйсэлхэhэн ба ажалшан арадта шухала хэрэгтэй ургэн хэрэглэлэй эд бараа ба элээ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ түсэбые 102,3 процент дүүргэhэн байна.

Республикын бүхы городуудай ба аймагуудай промкомбинадууд нэгэдэхи кварталай түсэбые 99,1 процент, ургэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгын түсэбые 95.6 процент гүйсэлхэhэн байна.

Нютагай ажаүйлэдбэриин Министерство нэгэдэхи квартал соо элдэб продукциинуудые гаргалтын түсэбые 103.8 процент дүүргэhэн ба ургэн хэрэглэлэй эд бараа болон элээ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын түсэбые 97,4 процент гүйсэлхэhэн байна.

Областной предприятинуудай дунда социалистическэ мүрысөө ургэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар тэгэнэр 1946 оной нэгэдэхи кварталай үйлэдбэриин түсэбые нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэhэн байна.

Улан-Удэ городой промкомбинат (директорынь нүхэр Зарков) нэгэдэхи кварталай түсэбые 118.8 процент, Баргузинай аймагай промкомбинат (директорынь нүхэр Злобин) — 136.3 процент, Сэлэнгын аймагай промкомбинат (директорынь нүхэр Усков) — 113.1 процент дүүргэжэ, нютагай ажаүйлэдбэриин Министерствын бүхы предприятинуудай дунда түрүүhүүри эзэлhэн байна. Эдэ промкомбинадууд болбол ажалшан арадта тон шухала ургэн хэрэглэлэй эд бараа болон элээ хоолой зүйлнүүдые хараалагдаhан түсэбhөө ёhоор үйлэдбэрилhэн байна.

Мүн тэрэшэлэн социалистическэ мүрысөөнэй дунгуудые гаргахада Улан-Удын түмэр замай дэргэдэхи, Зайграйн, Кабанскын, Курумканай аймагуудай промкомбинадууд hайнаар худэлмэрилhэн байна.

Тиихэтэй хамта нэгэдэхи кварталай үйлэдбэриин түсэб дүүргэлгэ ба майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлхын талаар аймагуудай зарим промкомбинадууд хэлэшэгүй муугаар худэлмэрилээ. Эдэнэй тоодо Зэдын, Иволгын, Хориин, промкомбинадууд оролсоно. Аймагуудай промкомбинадууд ба мүн нютагай ажаүйлэдбэриин зарим предприятинууд болбол гаргаhан продукциингаа сэнгээр түсэбөө дүүргөө гэбэшье, түсэбөөр хараалагдаhан бүхы зүйлэй продукцинуудые, илангаяа ургэн хэрэглэлэй эд бараа болон элээ хоолой зүйлые үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргөөгүй байха юм. Тэдэнэр болбол үйлэдбэридэ химда зүйлнүүдые ехээр гаргадаг ба арад зоной шухала эрилтын хэрэгсэлнүүдые түсэбэй ёhоор элбэгжүүлхын түлөө тэмсэдэггүй байна.

Иимэ дээрэhээ хоёрдохи квартал соо өөhэдынгөө худэлмэринүүдые нютагай ажаүйлэдбэриин бүхы предприятинууд жэшээтэ hайнаар табижа, үйлэдбэриин түсэбые бүхы зүйлээрынь үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой болоно.

И. МАЛАКШИНОВ.

Городской рэйоной партийна ба ажахын эдибхитэдэй зүблөөн болобо

1946 оной апрелиин 9-дэ городской райкомой партиин кабинетэй байшан соо городской партийна ба ажахын эдибхитэдэй зүблөөн болобо.

Энэ зүблөөн дээрэ городской районие культурно-болбосон болгохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Энэ асуудалаар городской районой депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр А. Крюков дэлгэрэнгы элидхэл хэлэжэ зуураа, городской районие культурно—болбосон болгохо хэмжээ-ябуулганууд тухай ба тэрээниие бэелүүлхэ хэрэг тушаа районой партийна ба ажахын эдибхитэдэй зорилго тухай хэлэбэ.

Элидхэлэй hүүлээр горсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Смирнов, Бурят-Монголой Ленинэй орденто хүгжэмтэ драмын театрай директор нүхэр Либерзон, Заготживсырьеhоо нүхэр Сельверов ба бусад үгэ хэлэбэ. Үгэ хэлэгшэдэй хөөрэhэн дээрэhээ, городской районой предприяти ба эмхи зургаануудай гэр байрануудай усадьбануудай хог бог, шорой шохой ба уhа угаадаhанаа хаяhан нашоод hуужа байдаганиинь элирбэ. Илангаяа городской байрын управлениин хабаатай гэр байранууд уборно ба уhа угаадаhанай ямагүй дээрэhээ антисанитарна байдалтай hуужа байна. Энэ тон жэгшүүртэй ба далые усадьбын тухай байрын упразлениин начальник нүхэр Боков домоупр вуудта ямаршье захяа заабари үгэдэггүй ба тэдэнэй худэлмэриие хинадаггүй байха юм.

Мүн городой үйлсэнүүд хамгаадаггүй, таримал модонуудтаа эзэн бэшээр хандадаг ябадалай олон үзэгдэдэг зэрэhээ байдэндэ түйлын шухала ба түhатай таримал модонууд гэмтэдэг байха юм.

Үгэ хэлэгшэдэй hүүлээр, районие культурна болгохо талаар абтаха шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ саг болзор тогтооhон ба предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалhан тодорхой шиидхэбэри гаргаhанай hүүлээр эдибхитэдэй зүблөөн хаагдаба.

Октябрьска революциин агууехэ дууша

(В. Маяковскиин нүгшэhэнhөө хойшо 16 жэлэй ойдо)

Владимир Владимирович Маяковский Грузида байгаа Багдади гэжэ нарата hайхан нютагта 1893 ондо түрэhэн юм. Бишыханhаа hонор хурса ухаатай байhан тэрэ хүбүүн Кутаиска hургуулиин залуушуудай эмхидхэhэн нюуса кружогууд ба демонстрацинуудта 12 наhатай байхаhаа хабаадалсаhан байгаа.

В. Маяковский 14—15 наhатай байхаhаа эхилжэ К. Маркс, Ф. Энгельс болон түрүүшын пролетарска революциие удаадагша ба большевигүүдэй коммунистическэ партиие эхин бии болгогшо В. И. Ленинэй зохёолнуудые уншадаг болоhон юм.

1908 ондо Маяковский Москва ошожо, Российска социал-демократическа большевигүүдэй партида орожо, пропагандистын худэлмэри ябуулха айхабтар харюусалгатай шухала хэрэгтэ эдибхитэй шударга хабаадалсаба. Партиин худэлмэридэ хоёр жэл соо худэлхэ зуураа эдир залуухан Маяковский гурба удаа хиналгада абтаhан байха юм. Гурбадахяа хиналтада абтахадаа, Бутырска түрмэдэ жэлhээ үлүү hууhан байгаа.

1910 оной январь hарада түрмэhөө табигдаад, тэрээниие ажаглан дахадаг полиции нюдэн доро ябаhан Маяковский уран зурагша болохоор шиидэжэ, уран hайхачай (будаха шэрдэхэ) hургуулида багтан абтаба.

1912 ондо эгээ түрүүшынгээ шүлэгүүдые хэблэжэ эхилээ. Тэдэнэй дунда «Һүни», «Үглөө», «Дурлал» гэхэ мэтэ шүлэгүүд байгаа. Тэрэ болбол өөрынгөө түрүүшын тэдэ шүлэгүүд соо тон элирhэ hаруул ба hонирхолтой шэнэ поэтическэ образ шанарнуудые харуулжа, эгээ түрүүн тэрэ үеhөө эхилжэ өөрынгөө уран

зохёолой онсо гайхамшаг замые тодолон гаргаhан байна.

Революциин үедэ «гэдэргээ сухариха гү, али үгы гү» гэhэн hэжэг hанал намда байгаагүй гэжэ тэрэ бэшэhэн байгаа. Октябрьска революциие «Миниин революци» гэжэ ганса бэшэ шүлэгтөө хэлэдэг hэн. Революциин замда тохёолдоhон бэрхэшээлтэ хүндэ үенүүдтэ нэгэ зарьмашуулай айhан янза харуулжа, ямаршье үедэ өөрынгөө ами бэеэ абаран гэдэргээ тэргэдэн зугадажа байхада тэрэ иигэжэ бэшэhэн юм:

Бусаха зугадаха
хүүргээ арадаа,
Бултыень шатаагаад лэ
байтаашалые би болбол
Булигдашагүй үнэн
коммунистнар гэхэб.

Октябрьска революциин анха түрүүшын дууша Маяковский социалистическэ ёhоной ажа гуримай хүсэд шиидэжэ тогтоогүй байhан тэрэ үедэ тэмсэлэн хэрэгайнгаа дүүрэн бүтэлгэдэ үнэн тэмсэлшын арсалан хатуу зоригоор найдажа ябаба.

Октябриин революцитай «зэргэ ябагшадай» тоодо байбашье, Октябриин дүүрэн илаhанда этигэдэггүй байhан зарьмашуудые харахадаа Маяковский дураа гутадаг байба. Тиимэhээ тэдэнэрэй үзэл hаналтай үсэрэлдэн, өөрынгөө шүлэгүүдэй нэгэндэ:

Хододоо этигэнэб,
угтахабди бултадаа,
Агууехэ Октябриин
зуудахи ойе!— гэжэ тэрэ үнэн этигэлтэйгээр бэшэбэ.

1919 ондо В. Маяковский «Сатирын сонходо» болон Росталда (Россиин телеграфна агентствода) худэлжэ эхилбэ. Тэндээ тэрэ үдэрнүүдэй байдал дээрэ ойлгомжотой эли удхатай hаруул толо зурагуудые зуража, жада шэнги хурса аад, богонихон шүлэгүүдые бэшэдэг байба.

Маяковский өөрынгөө сатирическэ уран шүлэгүүдээр тэрэ үеын советскэ ороной гадаадын ба доторой олон тоото дайсадые гам хайрагүй сохидог байба. Тэдэниие «үгын бомбоор, хэлэнэй жадаар» сохидог байhан юм.

Тиимэ дээрэhээ Владимир Маяковский өөрынгөө бэшэhэн шүлэгүүдые олоной урда, революционно матросуудта болон худэлмэришэдэй дунда айхабтар hонирхолтойгоор уншадаг байhан бэлэй. Арад зонойнгоо хатуу хүбүүн Владимир Маяковский уран мэргэн шүлэгүүдэйнгээ унтаршагүй дүлэтэ шадабаряар арад зоной дунда революциин сог зали бадаруулжа ябаа. Тэрэ болбол өөрынгөө онобшотой мэргэн ба ошо сасарма хүсэтэй шүлэгүүдээрээ Улаан Армиин боецуудые урагшань шамдуулан, тэмсэл габьяа тээшэ шэглүүлэн зоригжуулжа байгаа бэлэй.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци — Владимир Маяковскиин уран hайхан зохёолнуудта ургэн ехэ шэнэ далайса үгэhэн байна. Тэрэ үедэ «шадалай хүрэхэ шанга дууhаар зохёодог ба тэдэ зохёолнуудаа олон түмэнэй урда уншажа үгэдэг болобо.

Тэрэнэй бэшэhэн эрхим зохёолнуудайнь дунда «Владимир Ильич Ленин», «Һайн», «Энээн тухай», «150.000.000» гэжэ поэмэнүүд болон «Мистерия Буфф», «Клоп», «Баня» гэхэ зэргын пьесүүд багталсана.

Маяковский пролетарска поэдэй ба тэрээнэй зорилго тухайда онсо тодоор ойлгодог байhан дээрэhээ, пролетарска поэдүүдэй урда болон хамагай түрүүндэ өөрынгөө урда айхабтар үндэр эрилтэ табидаг байhан бэлэй. Маяковский болбол Октябрьска социалистическэ революциин тухайда эгээл үнэн зүрхэнhөөн халахаа хүсэдэг байhан юм. Тиимэhээ:

Хонхо хондиргонгүй
Октябрь тухайгаа
Ходоодоо хонгёо
уранаар хэлэhэйб.
Илдам басагаяа
түрүүшын үдэр
Инагханаар нэрлэгдэгтэй
Революцияа нэрлэhэйб,—гэжэ бэшэнэ.

Революциин урда эдир залуухан Маяковский литературые политическэ тэмсэлэй шанартай нугархагүй хурса зэбсэг болгожо ерэhэн ушарhаань, буржуазна критикэ тэрээниие тон дурагүйгөөр, аймхайгаар угтаба. Хуушан дэлхэйн хог шоройгой болохо троцкистска-бухаринска хара золигууд Маяковскиие хэзээ бүхэндэ үзэн ядадаг ба «арад зондо зохёолнуудынь ойлгогдоногүй» гэжэ хэлэдэг байгаа.

Гэбэшье, дайсадай бузар hэдэлгэ хүсэлдэбэгүй. Маяковский хадаа зохёолойнгоо гайхамшаг хүсэ шадалые, өөрынгөө урдаа оргошогүй үндэр ехэ талантые hүүлшынтэ үдэр хүртэр арад зондоо, агуу партидаа, Октябрьска революцидаа зорюулжа байhан юм.

Маяковскиин шүлэгүүдэй политическэ айхабтар хурса удхатай ба тон шухала шанартай байhыень В. И. Ленин тэмдэглэhэн байна. «...Тэрэ өөрынгөө шүлэг соо суглаануудые ба суглаад хэжэл байдаг коммунистнуудые урагша хойшогүй наадалан харуулаа. Поэзиин талаар энэ шүлэг тухай мэдэнэгүйб, тиин политикын талаар энэ тон зүб гэжэ би найдуулнаб».

«Маяковский болбол манай советскэ үеын эрхим ба эгээл бэлиггэй поэт байhан ба байхашье байна. Тэрээнэй дурасхал ба зохёолнуудта хамаагүйгөөр хандаха гээшэ гэмтэ ябадал» — гэжэ агууехэ Сталин хэлээ hэн. Эсэгын халуун энхэрэлээр шэмэгдэhэн агууехэ вождиин эдэ үгэнүүд бүхы советскэ арад зоной Маяковский тухайда hанаhан hанал бодолые согсолон нэгэдхэнэ.

Манай советскэ арад зон, олон түмэн уншагшад, залуушуул ба хүүгэдүүл Маяковский шэнги хүнүүд болохо, тэрээн шэнги унтаршагүй халуунаар Эсэгэ орондоо дуралхаяа шармайн оролдожо байдаг.

Немецко-фашистска булимтаргшатай болоhон советскэ арадай агууехэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Маяковскиин зохёолнуудай хүсэ шадалынь, уран шэнэ аялгань буу зэбсэгэй гэбяа дорьбоондо булигдажа hулараагүй. Харин тэрээнэй шүлэгүүд сэрэгэй hуртэ хатуу жэлнүүд соо улам хүсэтэйгээр зэдэлжэ, Эсэгэ оронойнгоо дайсадые сохижо, эрэлхэг баатарнуудаа шэн габьяа тээшэ уряалан байгаа.

«Маяковскиин номуud бидэндэ хүсэ шадал үгэнэ» гэжэ боец фронтовик Батрушин 1943 ондо бэшэбэ. «Маяковский шэнги боец-патриот болохые би хододоо хүсэдэг би», — гэжэ гвардеец, младший сержант Власов хэлэhэн байна. «Би Сталинградhаа Украинын хилэ хүртэр Маяковскиин номые өөртэеэ абалсажа ба уншажа ябааб», — гэжэ гвардеец-связист Хайрулин хэлэнэ. Тэрээнэй зохёолнуудай Улаан Армиин боецуудта энэ зэргэ ойро байhаниинь гайхалтай бэшэ.

Мүнөө советскэ арад зон амгалан байгуулалтын үедэ ороод, арадай ажахые шэнэдхэн байгуулха ба бэхижүүлхэ Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй эхиндэ орожо ябана. Ажалай энэ ехэ харюусалгата үедэ Маяковскиин уран hайхан зохёолнууд дайнай урдахи үеынхи шэнги мүн лэ ажалай габьяа тээшэ уряалан дуудажа байхань элитэ.

Манай агууехэ Эхэ оронойнгоо ямаршье hалбари дээрэ — түмэр зам, фабрика заводууд, колхоз совхоз дээрэ худэлмэришэд, hурагуулиин хүүгэд ба hурагшад, уран зохёолшод — бүлта Маяковскиин зохёол соо өөhэдынгөө ажалда айхабтар илалта түйлаха шэнэ онсо түлхисэ түhалалта олодог байна.

Эхэ орондоо ба советскэ арад зондоо дүлэтэ патриодой нарата зүрхөөр дурладаг Маяковский шэнги гансахан лэ тиимэ дууша поэдүүд арадай хэрэгэй эсэргүүшатүй үнэн солдадынь байдаг ба байхашье байна.

Арад зоной хэрэгтэ өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые зорюулжа, социалистическэ Эхэ ороноо бэхижүүлэн баталхын түлөө болон шэнэ пролетарска культурые байгуулхын түлөө түрүүшын тэмсэлшэнь байhан hаа Маяковский бүхы советскэ арад зон соо, тэрэнэй тоодо бурят-монгол арад зон соо мүнхэрэн дурдагдаhан байна.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Шэнэ Сталинска табанжэлдэ юунэй түлөө бидэнэр тэмсэхэбибди

АГУУЕХЭ АЖАЛ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ ТҮСЭБ

...Верховно Советэй нэгэдэхи ...1946-1950 онуудта СССР-эй ара... hэргээн бодхоохо ба хүг... табанжэлэй түсэб тухай Хуули абла.

...табанжэл — нүхэр Сталинай ... шэнэ агуухэ урагшаа даб... мүн. Дэлхэйн ушаруул... ехэ hандаралнуудые hэр... болохо, ажаүйлэдбэриин ба хү... сэргэй урда тээхи хэм... ехээр үлүүлэн гараха, ... үргэн хэрэгсэлэй гол зүйл... ехэ болгохо, советскэ нау... культурын ба искусствын улам ... мандахыень хангаха ... агуухэ хүдэлмэри... түсэб лэ!

...табанжэлэй ажахын зорилго... гайхамшагта ехэ байhаниие ... гэршэлнэ.

...табанжэлэй жэлнүүдтэ ара... капиталовложенинүүд ...миллиард түхэриг, хоёрдохи табан... жэлнүүдтэ — 137, 5 миллиард ... байгаа hаа, шэнэ табанжэлдэ (...1950 онуудта) капиталовложени... 250, 3 миллиард түхэриг болоно.

...продукци нэгэдэхи табанжэ... жэлдэ 42,3 миллиард ..., хоёрдохи табанжэлэй hүүлшын ...95. 5 миллиард түхэриг боло... hаа, шэнэ табанжэлэй hүү... 205 миллиард түхэриг бо-

лохо байна. Энэ хадаа 1940 онтой сасуулбал 48 процент ургалта болоно.

Табанжэлэй эсэстэ, 1950 ондо, металл үйлэдбэрилгэ сэрэгэй урдахи хэмжээнhээ 35 процент, нүүрhэ малталга 51 процент, электроэнерги гаргалга — 70 процент дээшэлхэ, машинануудые бүтээн гаргалга хоёр дахин ехэ болохо байна.

Шэнэ табанжэлэй түсэбөөр ургахаар харгалзагдаагүй манай ажахын нэгэшье hалбари үгы. Тиигэбэшье түсхай анхарал ёhоороол, хүндэ ажаүйлэдбэридэ хандуулагдана, тэрээнгүйгөөр бүхы манай арадай ажахые түргэнөөр ба амжалтатайгаар hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ аргагүй.

* * *

1950 ондо иимэ болохо

„Хүндэ ажаүйлэдбэри ба ...замай транспортые ...шын ээлжээндэ hэр... бодхоохо ба хүгжөөхэ..."

(Табанжэлэй түсэб тухай хуулиhаа).

Хара металлургиин хүгжэлтэ

Хүндэ ажаүйлэдбэри — энэ металл, нүүрhэ, нефть, энергетикэ, машино-бүтээлгэ ба бусад гээшэ. Тэдэнэй дунда эгээл шухала hалбариинь металлурги болоно. Металлгүйгөөр ажахын ямаршье hалбариие хүгжөөхэ аргагүй. Металл хадаа СССР-эй экономическа хүсын үндэhэнь гээшэ.

1950 ондо 19, 5 млн. тонно шэрэм, 25, 4 миллион тонно булад, 17, 8 млн. тонно прокат үйлэдбэрилэгдэхэ ба иимэ үйлэдбэриин иимэ хэмжээндэ хүрэхын тула 45 доменно печьнүүд, 180 мартеновскэ печьнүүд ба конверторнүүдые, 90 электропечьнүүдые, 104 прокатна стануудые, 63 коксово батарейнүүдые hэргээн бодхоожо, барижа, ашаглалгада оруулха хэрэгтэй.

Домнонууд, мартенүүд, прокатна ста-нууд СССР-эй урда зүгтэшье, мүн орой зүүн районуудташье баригдаха байна. Донбассада ба Приднепровьедо 17 томохон металлургическа заводууд hэргээн бодхоогдохо юм. Тэдэнэй дунда: Макеевскэ, Енакиевскэ, Ворошиловскэ, Краматорско, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Петровскиин нэрэмжэтэ, Криворожско, Керченскэ, Запорожско, Сталинска заводууд болоно.

Уралай, Сибириин, Алас Дурна зүгэй металлурги бүхы аргаар хүгжөөгдэхэ байна. Тэндэ Н.-Тагильска ба Челябинска металлургическа заводуудай барилга дүүргэгдэхэ, Магнитогорско ба Кузнецкэ заводуудые үргэдхэлгэ үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

Хара металлурги урдань иимэ металлургигүй байhан районуудта: Грузида, Азербайджанда, Казахстанда, Ленинградска областьдо байгуулагдаха байна.

Үнгэтэ металлургиин үглөөдэр

Үнгэтэ ба хомор металлнууд хадаа мүнөө үеын индустриин урагшаа дабшалтын шухала зүйлынь гээшэ. Вольфрам ба молибденгүйгөөр шанарта булад байхагүй, зэд, алюмини, цинк, никель ба бусад үнгэтэ металлнуудгүйгөөр электротехническэ, авиационно ба ажаүйлэдбэриин бусад hалбаринууд хүдэлмэрилжэ шадахагүй.

Табанжэлэй түсэб үнгэтэ металлнуудай гаргалгын ехэ ургалтые хараална: зэд 1, 6 дахин, алюмини 2 дахин, магний 2, 7 дахин, никель 1, 9 дахин, туулга 2, 6 дахин, цинк 2, 5 дахин, вольфрамова концентрат 4, 4 дахин, молибденовэ концентрат 2, 1 дахин олово 2, 7 дахин.

Үйлэдбэриин иимэ ургалта хадаа рудникуудай, обогатительна фабрикануудай, заводуудай хүсые танрамжатайгаар ургуулхые эринэ. Табанжэлэй үедэ Волховско ба Днепровско заводууд hэргээн бодхоогдохо, хоёр шэнэ алюминиевэ заводууд баригдаха байна; Урда Уралда шэнэ зэдэй заводууд баригдаха; Казахстанда шэнэ цинковэ ба туулгын заводууд баригдаха байна. Үнгэтэ прокатай гурбан шэнэ заводууд ба бусад хэдэн предприятинууд мүн баhа баригдажа байна.

250 миллион тонно нүүрhэнэй түлөө

Эдэ шэнээн нүүрhэ 1950 ондо манай орондо малтан абагдаха ёhотой.

Хаанта Россида эгээл ехээр нүүрhэ малтан абалга 1913 ондо түйлагдаhан байгаа, тиихэдэ 29 миллион тонно малтагдаhан юм. 1940 ондо 1913 онтой сасуулбал нүүрhэ малтан абалга хадаа 5,5 дахин ехэ болоhон ба 166 миллион тонно болоожо байгаа. Мүнөө нүүрhэ малталгые дахин 51 процент дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Донбасста 182 гол шахтанууд хүсэдөөр hэргээн бодхоогдохо ба 60 шэнэ шахтанууд байгуулагдаха ёhотой байна. Подмосковно бассейндэ 66 шэнэ шахтанууд, Кузбасста—30 шахтанууд, Карагандада—17 шахтанууд ба разрезүүд, Уралда—49 шахтанууд, Дунда Азида—9 шахтанууд баригдаха юм.

Тэрээнтэй хамта Печорско бассейнhээ Европейскэ Хойто зүгэй ба Ленинградай районуудай нүүрhэнэй база үргэдхэгдэжэ, тэндэ 7,7 миллион тонно нүүрhэ үгэжэ шадаха шэнэ шахтанууд ашаглалгада оруулагдаха ёhотой.

Нүүрhэнэй ажаүйлэдбэри хадаа Украинын Баруун районуудта байгуулагдана, Кавказта 10 шэнэ шахтанууд, Алас Дурна зүгтэ 8 шахтанууд байгуулагдаха юм.

Иимэ нүүрhэнэй шэнэ бассейнүүд шудалагдажа байна: Хабаровска хизаарта Буреинскэ, Казахстанда Экибастузска, Башкирида Куюргазинска, Киргизидэ Узиенскэ.

Нүүрhэ малтан абалгые хаа хаанагүй, мүнөө байhан ба олдогдохо газарнуудташье али болохоор хүгжөөхэ зорилго байна.

Нүүрhэнэй ажаүйлэдбэридэ ажалай процессүүдые үргэнөөр механизацилха хэрэгтэй байна. Энээнэй түлөө механизмуудай парк 3—4 дахин ехэ болохо юм. Табанжэл соо 13 горно-шахтна тухеэрэлгэнүүдтэй заводуудые барихэ, 16 заводуудые hэргээн бодхоохо ба шэнэдхэн байгуулха хэрэгтэй.

Торф, газ, сланецууд

Торф мүн мүнөө үедэшье шухала энергетическэ түлишэ гээшэ. Центральна районуудай — Ивановска, Ярославскэ, Горьковско областьнуудай, Белорусси-ин электрическэ станцинууд, мүн Московско ба Ленинградска областьнуудай хэдэн станцинууд торф дээрэ хүдэлмэрилнэ. Энэ химда ба үргэнөөр дэлгэрhэн түлишые манай орондо малтан абалга 1950 ондо 44,3 миллион тонно болохо байна.

Шэнэ hалбари—газова ажаүйлэдбэри ехэхэнээр хүгжөөгдэхэ юм. Нүүрhэ ба сланецуудhаа 1950 ондо 1,9 миллиард кубометр газ үйлэдбэрилэгдэхэ ёhотой, 8,4 миллиард кубометр байгаалиин газ абтаха байна.

Эстонскэ ССР-тэ ба Ленинградска областьдо 12,4 миллион тонно үгэхэ сланцева шахтанууд hэргээн бодхоогдожо ба баригдажа байна.

Саратов-Москва гэжэ газопроводhоо гадна шэнэ табанжэл соо иимэ газопроводууд байгуулагдаха: Дашава (Баруун Украина)—Киев ба Кохтла-Ярве (Эстони)—Ленинград.

Нефть

1913 ондо Россида 9 миллион тонно нефть малтан абтаhан байгаа, 1940 ондо—31 миллион тонно, тиихэдэ 1950 ондо 35,4 миллион тонно малтан абтаха ёhотой.

Нефтиин 36 процентнь зүүн районууд үгэхэ байна. Эдэ районуудай удельна хэмжээ 1940 онтой сасуулбал 3 дахин ургаха. Зүүн районуудта илангаяа эдибхитэйгээр иимэ шэнэ үйлэдбэринүүдэй барилганууд ябуулагдаха байна: Башкирида, Позолкьедо, Уралда, Сахалинда, Туркменидэ, Узбекскэ ба Казахска ССР-нүүдтэ.

Нефть малтан абалга Бакуда, Грозныйдо, Майкопто түргэн темпээр hэргээн бодхоогдохо ёhотой.

Энергетикэ

1950 ондо 1940 ондо орходоо 70 процент ехэ электроэнерги гаргагдаха байна. Энэ хадаа эзэмдэлгэдэ ороhон районуудай электростанцинуудые хүсэдөөр hэргээн бодхоhоной ба нилээд олон шэнэ станцинуудые барихэнай эсэстэ түйлагдаха юм.

Шэнэ табанжэлэй энергетическэ түсэбэй илгаань хадаа гидростанцинуудай айхабтар эдибхитэй ургалтада болоно. Днепрогэс ба Латвиин, Карело-Финскэ ССР-эй ба Ленинградска областиин гидростанцинууд хүсэдөөр hэргээн бодхоогдохо байна. 30 шэнэ станцинуудай барилга дүүргэгдэжэ, 13 гидроэлектростанцинуудай барилга эхилэгдэжэ байна. 1950 он хүртэр 8 станцинуудай түрүүшын ээлжээ хүдэлмэрилжэ эхилхэ юм, тэдэнэй тоодо Азербайджанда Мингечаурска, Арменидэ Гюмушска, Грузида Храмгэс, Узбекистанда Фархадска станцинууд болоно.

37 районно тепловой станцинуудай барилгые дүүргэхэ байнабди.

Табанжэл соо 11,7 миллион киловатт хүсэтэй станцинуудые хүдэлгэжэ, 1950 ондо 22,4 миллион киловатт хүсэн хүтэр хүргэхэ хэрэгтэй. Табанжэлэй эсэстэ оромнай жэлдээ 82 миллиард киловатт—час электроэнерги абаха байна.

Машинануудые бүтээн гаргалга хоёр дахин ехэ болохо

Табанжэлэй гол зорилгонуудай нэгэнь—арадай ажахын бүхы hалбаринуудай техническэ процессые саашадань хангаха ябадал болоно. Энэ хэрэгтэ машино-бүтээлгэдэ гол үүргэ даалгагдана.

Машина үйлэдбэрилгэ дайнай урдахи хэмжээтэй сасуу бал хоёр дахин ургаха болоно. Тус тус hалбаринуудай ургалтын темп хадаа нилээд ехэ дээнэ байха. Гэбэл, металлургическа тухеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ 3,7 дахин, автомобильнуудые бүтээн гаргалга 3,4 дахин, паровозуудые 2,4 дахин, тракторнуудые 3,6 дахин, электротухеэрэлгэнүүдые 2,5 дахин ехэ болохо. Технологическа процессүүдэй хиналтые ба управлениие автоматизацилхын түлөө ба мүн баhа научно-экспериментальна хүдэлмэринүүдэй түлөө приборо-бүтээлгэ бүхы аргаар хүгжөөгдэхэ. Оптико-механическэ ба электроизмерительна приборуудай үйлэдбэрилгэ 7 дахин ехэ болохо байна.

Табанжэлэй эсэстэ жэл бүридэ 500 мянган автомобильнууд бүтээн гаргагдаха юм. Шэнэ түхэлэй автомобильнуудые олоорынь бүтээн гаргалга эмхидхэгдэхэ байна: ашаа ехэ тээхэ ашаанай, автосамосвалнууд, дизель-моторнуудтай автомобильнууд, газогенераторна автомобильнууд, ехэ hайн ба экономична хүнгэн автомобильнууд—„ЗИС—110", „Победа" ба багалитражна автомобильнууд. Шэнэ автомобильна заводууд Новосибирск, Днепропетровск, Ульяновск, Минск, Кутаиси, Миасса городуудта баригдажа байна. Мүнөө байhан автомобильна заводууд үргэдхэгдэхэ болоно.

Хүдөө ажахые түргэнөөр hэргээн бодхоохын ба саашанхи хүгжэлтын түлөө хэрэгтэй хүдөө ажахын машинануудые үйлэдбэрилгэ ехээр хүгжөөгдэхэ байна 1950 ондо 112 мянган тракторнууд, 300 мянга шахуу тракторна плугууд, культиваторнууд, сеялканууд, сложно молотилканууд бүтээн гаргагдаха юм. hэргээн бодхоогдожо байгаа Харьковска ба Сталинградска тракторна заводуудhаа гадна 3 шэнэ заводуудай: Владимирскэ, Алтайскэ Липецкэ заводуудай барилгые дүүргэхэ хэрэгтэй ба Белоруссида тракторна завод эмхидхэгдэнэ.

Табанжэл хадаа алдаршаhан хүдөө ажахын машина бүтээлгын Ростовско, Гомельско, Одесскэ ба бусад заводуудые hэргээн байгуулха байна.

Хүндэ машино-бүтээлгын мүнөө байhан ба шэнэ заводууд электрификацинии ехэхэн хүгжэлтые хангаха тэды шэнэ паровой ба гидротурбинануудые бүтээн гаргаха юм. Металл отолдог заводуудай бүтээн гаргалга жэлдээ 74 мянган хэhэг болохо, эдэ станогуудай парк хадаа табанжэлэй эсэстэ 1.300 мянган хэhэг болохо байна.

Үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдэй элбэг дэлбэг байхын түлөө

1946 оной туршада ба 1947 ондо карточна системэ болюулагдаха юм. Энэ хадаа социалистическэ хүдөө ажахын ба малажалай ургалтын эсэстэ болохо ба эдеэ-хоолой, текстильнэ ба хүнгэн ажаүйлэдбэриин бусад hалбаринуудай хүгжэлтые хангаха байна.

Табанжэл соо 92 сахарна, 144 спиртын, 24 консервнэ ба 68 хилээмэнэй заводуудые hэргээн бодхоолго дүүргэгдэхэ байна; 10 сахарна, 7 спиртын, 9 консервнэ заводууд, 39 хилээмэнэй заводууд шэнээр баригдаха, 77 мяханай комбинадууд, 67 холодильнигууд ба хэдэн арбаад бусад эдеэ хоолой предприятинууд hэргээн бодхоогдохо ба баригдаха байна. Загаhа барилга 1,5 дахин ехэ болохо, элдэб консервнүүдые үйлэдбэрилгэ нилээд ехээр ургаха байна.

1950 ондо текстильнэ ба хүнгэн ажаүйлэдбэри иимэ юумэнүүдые үгэхэ:

4 миллиард 686 миллион метр хлопчатобумажна бүдүүд,

159,4 миллион метр нооhото бүдүүд,

240 миллион паар арhан ба 88,6 миллион паар резиновэ гуталнууд,

580 миллион паар оймhонууд.

Энэ хадаа дайнай урдахи хэмжээнhээ нилээд ехэхэн үйлэдбэриин хэмжээ гээшэ.

Хүнгэн ба текстильнэ ажаүйлэдбэриин хэдэн арбаад предприятинууд hэргээн бодхоогдохо ба баригдаха байна.

Ехэхэн зорилгонууд нютагай ажаүйлэдбэридэ ба олзоборилгын кооперацинуудта даалгагдана. Тэдэнэй гол зорилгонууд—үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ, ажахын ба гэрэй хэрэгсэлэй зүйлнүүдээр хүдөөгэй арад зоно хэрэгсэлнүүдые хангаха, барилгын материалнуудай нютагай үйлэдбэрилгые хүгжөөхэ ба нютагай түлишые малтан абаха ябадал болоно. Нютагай ажаүйлэдбэри ба промкооперацинууд дайнай урда итай сасуулбал мебельнүүдые 30 процентээр, бүдэй изделинүүдые 25—30 процентээр, кирпичэ үйлэдбэрилгые 2,1 дахин, торф 64 процентээр, нүүрhэ—77 процентээр дээшэлүүлхэ ёhотой.

5.900 шэнэ предприятинууд

Шэнэ табанжэл соо 5900 гүрэнэй предприятинууд hэргээн бодхоогдохо ба баригдаха ёhотой. СССР-эй нэгэдэхи табанжэлэй жэлнүүдтэ 1.500 hаа дээшэ предприятинууд, гурбадахи табанжэлэй гурбан жэлэй туршада соо 2000 хүртэр предприятинууд ашаглалгада оруулагдаhан байгаа гэжэ сасуулхын түлөө hануулая.

Шэнэ табанжэлэй гайхамшагта ехэ барилгын программа хадаа барилгын материалнуудай үйлэдбэрилгэ ехээр ургуулхые, мүн тэрээнэй барилгын хүдэлмэринүүдые бүхы хэмжээгээрынь индустриализацилхые эринэ гээшэ.

1950 ондо дайнай урда тээхи хэмжээтэй сасуулбал цемент үйлэдбэрилгэ 1,8 дахин, шэл—1,8 дахин, шифер,—2 дахин, черепица—дүрбэ дахин ургаха байна.

Ажаүйлэдбэриин шэнэ hалбари—сугтуулагдамал байрын гэрнүүдые үйлэдбэрилгэ ба модоор, гипсээр ба бусад материалнуудаар хэгдэhэн стандартна детальнуудые үйлэдбэрилгэ байгуулагдана.

Ой модоной ажаүйлэдбэриин хэмжээ ехээр ургаха: хэрэгэй древесинэнүүды гаргалга—59 процент, хюрөөдэhэн материалнуудые үйлэдбэрилгэ—14 процент ургаха.

Барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ ба барилгын хүдэлмэринүүд ехэ хэмжээгээр механизировалагдаха байна. Газарай хүдэлмэринүүдэй механизаци 60 процент, щебень бутаралга—90 процент, бетон бэлэдхэлгэ—95 процент гэхэ мэтээр механизацилагдаха юм.

Хүдөө ажахы

Шэнэ табанжэлдэ социалистическэ хүдөө ажахы болгол шэнэ ургалта ба сэсэглэлгые түйлахэ байна. Бүхы хүдөө ажахын продукци хадаа табанжэлэй эсэстэ 1940 оной хэмжээнhээ 27 процент дээшэлхэ байна.

Ороохо тариа үйлэдбэрилгэ нилээд ехээр ургаха, тэрэ хадаа табанжэлэй эсэстэ 127 миллион тонно болохо байна; сахарна свекла суглуулга 26 миллион тонно, хлопок сырец суглуулха 3,1 миллион тонно болохо.

1945 онтой сасуулбал адуу моритой толгой 46 процент, эбэртэ бодо мал—39 процент хонид ба ямаадай—75 процент ехэ болохо ба гахайнууд 3 дахин ехэ болохо байна.

Картофельно-овощно ба малажалай базанууд томохон городуудые: Москва, Ленинград, Баку, Киев, Харьков, Уралай Донбассай, Кузбассай ажаүйлэдбэриин центрнүүд, Горький, Сибириин, Алас Дурна зүгэй городууд ба бусадуудые тойрон ехээр хүгжөөгдэхэ ёhотой. Эдэ центрнүүд хадаа овощьнууд ба хартаа хаар хүсэдөөр ба өөрынгөө үйлэдбэриин hү ба тоhоор нилээд ехээр хангагдаха ёhотой.

Табанжэл соо уhалуулагдамал талмайн ургалта орон соо 656 мянган гектар, хатаагдамал талмайн — 615 мянган гектар болохо байна. Садоводство, плодоводство, цитрусовэ культуранууд ехээр хүгжөөгдэхэ юм.

950 шэнэ МТС-үүдые байгуулга, hайжаруулагдаhан машинануудые нэбтэрүүлгэ, колхозууд ба совхозуудые электрификацилга хадаа полевой ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй механизацилсын саашанхи ургалгада түhалхэ байна. Хүдөөгэй электростанцинуудай хүсэнүүд табанжэл соо 1 миллион киловаттаар ургаха, тэрэ хадаа гансал МТС-үүд, совхозуудые бэшэ, мүн хэдэн мянган колхозуудые электрофикацилха арга олгохо байна.

Транспорт

Жэл ерэхэ бүри ажаүйлэдбэриин ба хүдөө ажахын продукциие бүтээн гаргалга, барилга ургэжэ байна. Тиимэhээ ашаа шэрэлгэ мүн ургаха ёhотой. Гиин тэдэнэр үнэнтээшье ургаха байна. 1940 ондо түмэр харгынуудай, уhан ба автомобильна транспортын ашаа шэрэлгэ 483 миллиард тонно-километр болоожо байгаа hаа, 1950 ондо ашаа шэрэлгэ хадаа 657, 5 миллиард тонно-километр болохо байна. Сүүдхэдээ дунда зэргээр ашаа тээлгэ 115 мянган вагонууд хүртэр ургаха байна.

Иимэ хэмжээ түйлахын түлөө локомотивуудай, электровозуудай ба тепловозуудай парк 7585 машинаар ехэ болохо юм. 7230 километр утатай шэнэ түмэр замай лининууд, тэрэ тоодо Сибирьтэ 3550 километр, ашаглалгада оруулагдаха, 12500 километр утатай хоёрдохи замууд байгуулагдаха, 5325 километр утатай түмэр харгы электрифицировалагдаха байна. 1800 хүүргэнүүд, 1500 түмэр замай вокзалнууд hэргээн бодхоогдохо ба баригдаха юм.

Беломорско-Балтийскэ канал hэргээн бодхоогдожо байна, Марийнска уhан зам шэнэдхэн байгуулагдажа эхилээ.

Далайн судинануудые бүтээлгэ 1940 онтой сасуулбал хоёр дахин ехэ болохо, тэрэ хадаа хүсэтэ флот байгуулгые хангаха байна.

Табанжэлдэ оронОй автомобильна парк хоёр дахин ехэ болохо, hайжаруулагдаhан автомобильна харгынууд — 11, 5 мянган километрээр ехэ болохо юм.

Самолетнуудай паркын нилээд ехэ ургалта ба агаарай лининүүдэй сетиин 175 мянган километрээр ургалта хадаа Москвае республиканууд ба областьнуудай центрнүүдтэй найдамтай агаарай лининүүдээр холбоохо байна.

7800 километр магистральна телефонно-телеграфна кабелиие табиха ба hэргээн бодхоохо, радиоприемно сетиие 75 процентээр ехэ болохо, арад зониие почтово ба хэлхээ холбооной бусад зүйлнүүдээр хангалтые бүхы талаарань hайжаруулха — советскэ связиистнүүдэй шухала зорилгонуудань иимэ байна.

Арад зоной үнэр бэян байдалай ургалта

Шэнэ табанжэлэй эсэстэ арадай олзын хэмжээ дайнай урдахиhаа 30 процентээр дээшэ ехэ болохо. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ажалай түлбэри жэлдээ дунда зэргээр 6.000 түхэриг хүртэр болохо, тэрэ хадаа 1940 оной хэмжээнhээ нилээд дээшэ гээшэ. Колхозуудта ажалай бүгээсые дээшэлүүлhэнэй, хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлhэнэй ба малажалай ашаг шэмые ехэ болгоhоной ашаар 1940 онтой сасуулбал колхознигуудта ажалай үдэргэ натуральна ба мүнгэн үгэлгэ 1940 ондоhоо ехэ болохо байна.

Худалдаанай эд барааган эрьесын хэмжээ 1950 ондо дайнай урда тээхи эд бараагай эрьесын хэмжээ эз 28 процент дээшэ болохо. 1946-1950 оной үедэ түрүүшээр хилээмэдэ, гурилда, крупа ба макаронно изделинүүдтэ, удаань мүн бусад нормологдоhон продуктнуудта карточка болюулагдаха байна.

* * *

1950 ондо иимэ болохо

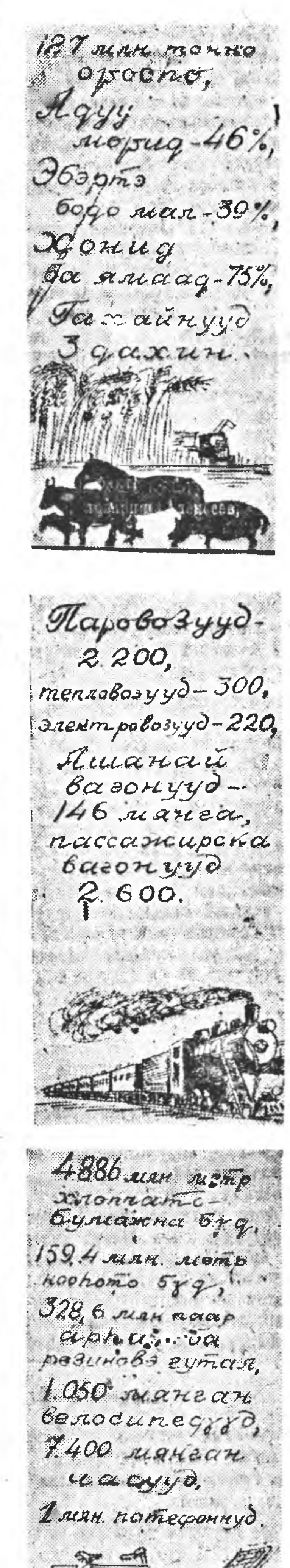

„Советскэ Союзай арадуудай материальна энхэ амгалан байдалые хангаха ба орэн доторoо хэрэглэлэй гол шухала эд бараануудые элбэг дэлбэг болгохо..."

СОРТОВОЙ ҮРҺЭНЭЙ АЖАХЫ—ГҮРЭНЭЙ ШУХАЛЫН ШУХАЛА ХЭРЭГ МҮН

Һайн үрһэн гээшэ үндэр ургасын үнэн hуури мүн. „Муу үрһэнһөө һайн үрэ бү хүлеэ" гэжэ ородой сэсэн мэргэн хошоо үгэ тааяр хэлэгдэнэ. Үндэр ургасын колхозно мастернууд тариалгада үрһые хадыл нарин нягтаар бэлэдэг байһаниинь мэдээжэ. Шэлэмэл үрһэн ургаса хангаха алтан фонд мүн гэжэ тэд колхозууд ба совхозууд зүбөөр нэрлэдэг юм.

Большевистскэ парти ба советскэ правительство болбол сортовой үрһэнэй ажахы хүгжөөхэ ехэ удхатай олон тогтоол гаргаһан байһан юм. Үшөө 1921 ондо В. И. Ленин декретэ гараа табиһан байна, тэрээн соонь советскэ үрһэ эй хэрэгые хүгжөөлтын арга замууд болохо селекционно станцинуудай, үрһэнэй ажахынуудай ба рассадникгуудай үргэн сеть эмхидхэгдэ, сортовой үрһэнэй гүрэнэй страховой фонд байгуулха гэхэ мэтэ заагдаһан байгаа. Партиин XVII съезд дээрэ нүхэр Сталин болбол хүдөө ажахын ээлжээтэ зорилгонуудай нэгэн болохо үрһэнэй хэрэгые hайжаруулха тухай хэлэһэн байна. 1937 ондо правительство болбол «Ороһото культурануудай үрһые hайжаруулха тушаа хэмжээнүүд тухай» тусхай тогтоол гаргаһан байха юм. Орон дотор үрһэнэй шэнэ сортнуудые элирүүлэн гаргаха, нютагай хүдөө ажахын hайжаруулагдаһан культурануудые шэлэн абаха ба үсхэн арбижуулхын зорилгоор мянга гаран сорт-туршалгын участогууд, хэдэн олон селекционно станцинууд байгуулагдаа юм.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудай эсэстэ колхозууд болон совхозуудта өөрөөн эрхим шанатай үрһэ бии болгохо эрхэ байдалнууд бии болгогдоһон юм. Сортовой үрһэнэй ажахы болбол гүрэнэй шухалын шухала хэрэг болоһон ба хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Сортовой тарилгануудай талмайнууд хэзбэрилтэгүйгөөр ургажа захалаа. 1928 ондо тэдэ талмайнууд 2,9 миллион гектар болоһон, тиин 12 жэл болоод байхада—1940 ондо 74,9 миллион гектар хүрэһэн байха юм.

Советскэ селекционернүүд болбол гансахан манай орон дотор бэшэ харин тэрээнэй хилын саана холохон hанида тоологдоһон ороһото культурануудай үндэр ургасата ехэхэн үнэтэй сэнтэ сортнуудые бии болгоһон байха юм. Олон миллион гектарта „Лютесцена" ба „Вятка" гэдэг хара тарияан, „Московский—А—315" гэдэг овес, „Лютесцено—062" гэдэг хабарай шэниисэ, „Винер" гэдэг ячмень ба бусад тариигдаһан байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ гүрэнэй сорт-шалгалгада үндэр ургасын олон тоото шэнэ сортнууд, тэрэ тоодо намарай ба хабарай шэниисэнүүд, ячмень болон бусад культуранууд дамжуулан үгтэһэн байха юм.

Манай Эхэ ороной гитлеровскэ Германиин мэхэтэ муухайгаар добтолон ороһон ябадал хадаа орон доторхи үрһэнэй хэрэгэй саашанхи хүгжэлтыһэ торуулаа. Дайнай жэлнүүдтэ сортовой тарилгануудай талмайнууд хороһон байна. Үрһэнэй ажахы болбол немецкэ эзэмдэлгэдэ дайрагдаһан районуудта үлэмжэ ехээр бусниигдаһан байгаа. Фашистска бузарнууд түрүү классиин селекционно станцинуудые тоноһон, олон жэлэй ажалнуудай ашаг үрэнүүдые үгы хэһэн байгаа.

Дайн сэрэгтэй тохёолдоһон бэрхэшээлнүүдэй байбашье, парти ба правительство болбол орон дотор үрһэнэй хэрэгые hайжаруулха ябадалда ехэхэн анхарал оролдолго эсэшэ сусашагүйгөөр гаргажа ба гаргажашье байна. Дайнай үдэрнүүдтэ хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ тухай гүрэнэй анхарал оролдолгын эли тодо гэршэнь хадаа „Ороһото культурануудай үрһэнэй ажахые hайжаруулха тухай" Советскэ правительствын тогтоол мүн болоно. Сортовой тарилгануудай дайнай урда тээхи хэмжээе богонихон болзор соо hэргээн болхоохо гэһэн зорилго хүдөө ажахын урда табигдаһан.

СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ шэнэ табанжэлэй түсэб тухай Хуулин соо үрһэнэй ажахыда ехэхэн удхашанар олгогдоно. 1946—1950 онуудай турша соо ороной бүхы колхозууд ба совхозууд районированнин түсэбтэй тааралдуулан ороһото культурануудай сортовой тарилгануудта хахаан гүй хүсэд шэлжэн ороходо ёһотой. Энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө гүрэнэй селекционно станцинуудай, элитно-үрһэнэй ажахынуудай, районно үрһэнэй ажахынуудай ба колхозно үрһэнэй ажахынуудай звенонуудай хүдэлмэриие үргэлжэ hайжаруулхые эридэнэ.

Дайн сэрэгэй урда тэд гүрэнэй селекционно станцинууд жэл бүридэ үнэтэй сэнтэ миллион хахад шахуу пүүд элитнэ үрһэ түлэбэрилэн гаргадаг байгаа. Тэдэнэй зоригто хадаа колхозууд болон совхозуудта үнэтэй сэнтэ үндэр ургасата шэнэ сортнуудые үгэсэ, бии байһан селекционно ба нютагай сортнуудые hайжаруулха, районно үрһэнэй ажахынуудые үрһөөр хүсэд хангаха байһан ябадалда байна.

Элитын үрһэнэй талаар бүхы эрилтые хангажа шадахагүй селекционно станцинуудта байһан хэдэн районууд дотор эрхим колхозууд болон совхозуудта элитно үрһэнэй ажахынууд эмхидхэгдээ. Энэ хадаа үнэ дөө колхозно селекционно станцинууд гээшэ. Газартариалангай органууд, МТС болон гүрэнэй селекционно станцинууд тэдээн тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргаха ёһотой. Элитно-үрһэнэй ажахынуудай научно-методическа хүтэлбэри тэдэндэ даалгагдаһан. Үрһэнэй гол хубиие районно үрһэнэй ажахые бии болгоно. Тэрэнһээ гадна, тэдэ сортнуудые шэнэлхэ тушаа ехэхэн хүдэлмэри хэнэ. Жэл бүри тэдэнһээ госсортфондо 15 миллион үлүүтэй пүүд сортовой үрһэн колхозууд ба совхозуудта зорюулагдан орроно.

Мүнөө советскэ газартариалангай органуудай урда бүхы ра семхозуудта зүб севооборотуудые хэрэглэхэ гэһэн шухала зорилго байна. Севооборотууд бии болгогдоһон аад, үшөө шудалагдаагүй байһан райсемхозуудта энэ жэлдэ тус хэмжээ-ябуулгые бэелүүлхэ ябадалда орохо шухала. Газарай хүрьһые баяжуулдаг ба тэрэниие hайжаруулдаг олон жэлэй бэбэво ба залаата убһэ ногоонуудые тарилгада тусхай анхарал хандуулха хэрэгтэй.

Райсемхозуудта, илангаяа ороной центральна ба хойто полосануудаар хатаалгын ажахые эмхидхэлгэ имагт ехэ удхашанартай байна. 1945 оной опыт хадаа зерносушилкагүй байһан газарта угаа ехэ үрһэн үлэмжэ шангнолтогой байжа, ургаха шанарынь доошолһониие харуулаа. Энээниие дабтахагүйн түлөө ороһо хатаалгануудые хэрэгтэй болзорнууд соонь амжалтатайгаар бариха тушаа бүхы хэмжээнүүдые абаха шухала. Инженер Гоголевой конструкциин сушилканууд hайнда тоологдоо. Тэдэниие нютагай барилгын материалнуудаар бэлэхэнээр барижа болохо байна.

Орон дотор үрһэнэй ажахые саашадань hайжаруулха ба хүгжөөхэ ябадалда колхозно үрһэнэй участогуудай үүргэ жэл ерэхэ бүри үргэдэнэ. Тэдэн тухай ёһото эзэн ёһоор оролдолго хаана гарганаб, тэндэ колхозууд хэдэн жэлэй туршада хабарай ба намарай тарилгын газарнуудта өөрын үндэр шанартай үрһэ хүрэлгэнүүдые таридаг болоно. Түрүү колхозуудаар эдэ участогууд полевой хүдэлмэриин үедэ бүхы үе соо тусхай звен нуудга бэхи эн үгтэнхэй. Имэ дээрэһээ үндэр ургаса абаха зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхэ арга тэдэндэ олгогдоно. Эдэ звенонуудай ашагтай үрэтэй хүдэлмэриин бүхы эрхэ байдалнуудые байгуулха хэрэгтэй.

Эрхим үрһэн хадаа үлэмжэ үндэр ургасатай участогуудһаа абтадаг гэжэ академик Лысенкын хүдэлмэри дээрэһээ элирүүлэгдэнэ. Эрхим hайн үрһэнэй үнэхөөр үндэр ургаса абахын түлөө үрһэнэй участогууд дээрэ бүхы шухала агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые нарин нягтаар бэелүүлхэ хэрэгтэй гэбэл: газарай хүрьһэ элдүүрилхэ ябадал hайжаруулха, хүсэд хүрэхэ үтэгжүүлэлгэнүүдые хэхэ, ургасада хабарай нэмэлтэ тэжээл үгэхэ, ряд хоорондын hэрхылгэ хэхэ, тарилгын бутаг убһэ ногоонуудые хаала саг соонь түүхэ ябадалые эмхидхэхэ гэхэ мэтэ болоно. Хэрбээ бүхы тарилгын талмай дээрэ үндэр агротехникэ уялгата ёһоор бэелүүлэгдэхэ байгаа hаа, харин тэрэ болбол үрһэнэй участок бүхэн дээрэ, үрһэнэй ажахы бүхэндэ хүсэд хэмжээгээр бэелүүлэгдэхэ ёһотой байһаниинь үлэмжэ шухала.

Сортовой үрһэнэй ажахы гээшэ колхозно үйлэдбэриин шухалын шухала hалбаринуудай нэгэн мүн. Үрһэнэй хэрэгые hайжаруулха гээшэ гансахан ургасые дээшэлүүлхэ бэшэ, харин газартариалангай юрэнхы культурые дээшэлүүлхэ, социалистическэ хүдөө ажахын саашадаа бүхэжэхэ ябадалые дэмжэхэ гэһэндэ байна.

П. ЗАБАЗНЫЙ,
СССР-эй Газартариалангай Министерствын главна Сортовой Управлениин начальник.

Һара соо 304 процент

Улан-Удын мяханай комбинат 4-хи Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэлтэдэ түрүүшын үдэрһөө эхилжэ эршэмтэйгээр оролсобо.

Март һарынгаа түсэб энэ эмхитэй коллектив 117,2 процент дүүргэжэ, гүрэндөө нилээд ехэ нэмэлтэ консервэ, колбаса, сосиски ба бусад продуктнуудые үгэһэн байна.

Цехүүд хоорондын социалистическа мурысөөндэ даалгабарла 304 процент дүүргэһэн мал алалгын цех (начальнигынь нүхэр Стремятник) комбинат соогоо түрүү һуури эзэлбэ. Энэ цехын начальник нүхэр Стремятник хүдэлмэришэдэй эмхидхэлые hайнаар табижа шададаг ба цех дотороо өөһэд хоорондын мурысөөе өөрөө толгойлон хүтэлдэг байна.

Мүн колбасна цехын коллектив (начальнигынь нүхэр Юращик) муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Энэ цехын бригада хоорондын мурысөөндэ нүхэр Ефимовагай бригада даалгабарая 146 процент дүүргэжэ түрүүлһэн байна. Бригадын стахановецууд нүхэд Кузин, Черемишова, Мажеев гэгшэд үдэр бүри 2—3 норм дүүргэдэг байна.

Мүнөө энэ комбинадай хүдэлмэришэн бүхэн майн урда тээхи мурысөөндэ оролсоол хүдэлмэриингөө эршые бүри шангадхан хүдэлмэрилжэ байна.

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Апрелиин 8-ай үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, апрелиин 8. (ТАСС). Трибуналай апрелиин 8-ай үдэшын заседани дээрэ үмөөрэлтэдэ асуугдажа байгаа Ламмерс бодото гитлеровскэ найруулгаар худалаар хэлэжэ үргэлжэлүүлбэ. Сүүдлүүлэгшэдэй hандали дээрэ hуужа байгаа гэмнэгдэгшэдтэ али нэгэ талаһаа Гитлерэй агрессивнэ ба шуһата политикые сагаадхахые ба нүгөө талаһаа гитлеровскэ толгойлогшодой үйлдэһэн бүхы зэрлиг муухай гэмтэ ябадалнуудта гансал Гитлер, Гиммлер ба Геббельс гэгшэд зэмэтэй гэһэн шэнги бодол түрүүлхые оролдоһон байна. Гэршэ болбол «түүхын» үгэнүүдые шалшажа, эртэ урда сагай Римэй политическэ хүгжэлтые гитлеровскэ Германиин политическэ хүгжэлтэтэй жэшээлхые оролдоно. Түрүүлэгшэ тэрэнэй үгые таһалдуулжа, Трибунал хадаа эртэ урда сагай Римэй түүхээр һонирхоногүй гэжэ мэдүүлбэ.

Адвокат Зайдлиин асуудалнуудта харюулхадаа гэршэ болбол имперскэ правительствын ажал-ябуулга тухай мэдэхэгүй байгааб гэжэ энеэдэ хүрэмөөр хэлэнэ. Эзэмдэгдэһэн Польшодо сүүдлүүлэгшэ Ганс Франкын хэһэн ажал-ябуулга тухай мэдүүлгэ үгэхэдөө тэрэ хадаа эсэсовецүүд ба гитлеровскэ полициһаа полягуудые абарагшань шахуу байһан юм гэжэ Ламмерс худал хуурмаг ба хооһон үгэнүүдые хэлэнэ.

«Гэршэ» болбол сүүдлүүлэгшэ Розенбергые тиимэл һэнгэргүйгөөр хамгаална.

Европын еврейскэ арад зонине үгы хэһэн тухай тэрээнһээ асуухада Ламмерс болбол илангаяа ехээр худал хуурмаг хооһон үгэнүүдые хэлэжэ эхилнэ. Гэршэ болбол магад Гитлерые амиды бэшэ гэжэ бодоһон тула эдэ бүгэдые гансал Гитлертэ тохоно.

Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын составта ороһон гестапын тоо томшогүй гэмтэ ябадалые Ламмерс болбол бүгэдыень баһа гансал Гиммлертэ тохоно.

Ламмерс болбол Карл Герман Франк гэгшын (мүнөө Прагада сүүдлүүлэгдэжэ байгаа) Чехословакида хэһэн гэмтэ ябадалые мэдэржэ чешскэ арадай нүгөө алуурша Франк гэгшые чехүүдэй «абарагшань» шахуу байһан шэнгеэр харуулна.

Заседаниин эсэстэ Ламмерс болбол сүүдлүүлэгшэ Шахтын үмөөрэгшэ Дикс гэгшын асуудалнуудта харюусахадаа Шахт болбол яажа тушаалhаа арсахаб гэжэ бододог байгаа hэн гэжэ батална.

Энээгээр үдэшын заседани дүүрэбэ.

Апрелиин 9-эй үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, апрелиин 9. (ТАСС). Трибуналай мүнөөдэрэй заседаниин түрүүшын хахад болбол үмөөрэлтын үзүүлһэн документнууд тушаа США-hаа главна гэмнэгшэ Джексоной буруушаалые хаража үзэлгэдэ зорюулагдаһан байна. Джексоной мэдүүлһэнэй ёһоор, документнуудые үзүүлхэ ябадал таарамжагүй болоно. Жэшээлхэдэ, сүүдлүүлэгшэ Розенбергын үмөөрэгшэ адвокат Тома болбол антисемитскэ шэнжэтэй хэдэн баримтанууд ба документнуудые оршуулхын ба олошоруулан тараахын түлөө үгэһэн байна гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Тэрэнэй урда байһан үмөөрэлтын документнуудэй номые заажа, Джексон болбол зуу гаран нюуртай энэ ном хадаа энэ процессто хабаадаһан нэгэшье документгүй гэжэ хэлэнэ.

Энэ ном соо Трибуналаар хоёр дахин зайлуулагдаһан хэдэн материалнууд бии. адвокат Тома болбол эдэ документнүүдые Трибуналай үзэмжэдэ табихаһаа урда оршуулхые ба олошоруулан тараахые үгэһэн байгаа. эдэ документнуудэй сүүдээр буруушаагдаһан хойно үмөөрэгшэ хадаа тэдэниие оршуулагшанарай комнатоһоо зайлуулаагүй ба эдэ документнууд, Трибуналай шиидхэбэри байбашье, уришалан гэмнэгшэдэй үзэмжэдэ табигдаагүй байгаа гэжэ гэмнэлтэ ба үмөөрэлтэ хоёрой хоорондо болоһон арсалдаанай үедэ элирүүлэгдэнэ.

СССР-hээ главна гэмнэгшын орлогшо полковник Покровский болбол үмөөрэлтэ документнуудые үзүүлхэ ба уншаха гуриим тухай Трибуналай шиидхэбэриие һүүлэй үедэ хододоо эблэдэг болоһондо Трибуналай анхарал хандуулна.

Документнуудые үзүүлхэ гуриим тухай болоһон арсалдаанай эсэстэ Трибуналай түрүүлэгшэ Лоуренс болбол үмөөрэгшэдэй өөһэдынгөө документальна баримтануудые үзүүлхэ асуудалые хаража үзэхые Трибунал генеральна секретарьта даалгана гэжэ мэдүүлбэ.

Богонихон забһарлалай һүүлдэ Трибунал үмөөрэлтын гэршэ Ламмерсһаа асуулта хэлгэдэ ороно. Шахт Гитлер хоёрой харилсаан тухай хэдэн асуудалнуудые гэршэдэ адвокат Дикс табина. Тэрэ хадаа эдэ асуудалнуудаараа Гитлерэй политикын зарим асуудалнуудта Шахт эсэргүүсэдэг байгаа гэжэ харуулхаар оролдоно. Тэд сүүдтэ үзүүлэгдэһэн документнууд иимэрхүү баталалгые буруушаана.

Ламмерсһаа асуултые сүүдлүүлэгшэ Заукелиин үмөөрэгшэ адвокат Серватиус эхилнэ. Хүдэлмэриин хүсые хэрэглэхэ талаар гитлеровскэ эрилтын «техническэ гүйсэдхэгшэ» шэнгеэр Заукелиие харуулхаар оролдожо өөрынгөө асуудалнуудые табина. Тэд Ламмерсын харюунууд хадаа Заукелиин Гитлертэ дүтэ нюурнуудай нэгэниинь байһаниие гэршэлнэ. Хүдэлмэриин хүсые хэрэглэхэ асуудалай талаар бүрин эрхэтэ түлөөлэгшын тушаалай кандидадта Заукель хадаа Гитлерэй өөрынь дурадхалаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Гэршэдэ Зейсс-Инквартын үмөөрэгшын хэдэн асуудалнуудые табиһанай һүүлдэ, Ламмерсһаа асуулта хэхэ ябадалда генеральна штабай ба ОКВ-гэй хэрэгүүдэй талаар үмөөрэгшэ адвокат Латернзер эхилжэ ороно. Үмөөрэгшэ өөрынгөө асуудалнуудые сохом баталһан шахуу формотойгоор табижа гитлеровскэ генералнууд хадаа политическэ асуудалнуудые шиидхэбэрилхэдэ ямаршье нүлөөгүй байгаа гэжэ гэршэлхые оролдоно. Тиихэһээ байтагай тэрэ хадаа Гитлер генералнуудтаа этигэдэггүй байгаа гэжэ гэршээр харюу үгүүлхые оролдобо. Тэд тэрээниие Ламмерс буруушаажа харюусаба.

Гэршэ Ламмерсһаа зэргэ асуулта гэмнэлтын түлөөлэгшэд эхилбэ. Английска гэмнэгшэ гэршэдэ иимэ асуудал табиба:

—Би танһаа имперскэ министрнүүдэй эрхэ тушаа асуулта хэхэ хүсэлтэйб. Гитлерэй байхада тэдэнэй эрхэ тон лэ хизаарлагдаһан шэнжэтэй ба гитлеровскэ министрнүүд түрүүшын конституциин имперскэ министрнүүдһээ бага эрхэтэй байгаа гэжэ та эндэ хэлээ hэн та.

Гэршэ энээниие зүбшөөнэ.

Гэмнэгшын хэдэн асуудалнуудай һүүлдэ Ламмерс хадаа тэрэнэй түрүүн үзүүлһэниие буруу гэжэ мэдэрнэ. Үнэхөөр дээрээ сүүдлүүлэгшэдэй hандали дээрэ һуугшад болбол тэрэнэй түрүүн харуулхаар оролдоһон шэнги «багахан хүнүүд» бэшэ байгаа. Гэршын үгөөр хэлэбэл, тэдэнэр бултадаа өөһэдынгөө гарта ехэхэн засагтай байгаа.

Энээгээр Трибуналай үглөөнэй заседани дүүрэбэ.

Грецидэхи һунгуулиин дүн

АФИНЫ, апрелиин 7. (ТАСС). Һунгуулиин үе соо оройдоо 3049 һунгуулиин участогууд байһан байна. Голосованида хабаадаһан һунгагшадай тоо 1.102793 болоно.

Либералнуудай түлөө—158739 голос, монархическа блогой (арадай монархическа парти) түлөө—600411 голос, реакционно либералнуудай блогой (Папандреу, Венизелос, Канелопулос) түлөө—208817 голос, Турковасилисай монархистска партиин түлөө—32159 голос, аграрна монархистска партиин түлөө—6232 голос үгтэһэн байна. 28649 бюллетень үнэн бэшэ гэжэ тоологдобо.

Регистрацида оруулагдаһан һунгагшадай бухы тоо 2211000 хүн болоно.

Испанидахи немецкэ капитал тухай Никсоной мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 9. (ТАСС). «Нью-Йорк пост» газетын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Германидахи американска сэрэгэй администрациин сотрудник байһан, электригүүдэй профсоюзай түлөөлэгшэ Никсон болбол Испанидахи немецкэ компаниинууд гитлеровскэ партиин түлөөлэгшэдэй хүтэлбэри доро сэрэгэй материалнуудые бүтээн гаргажа байна гэжэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлбэ.

Никсон хадаа генерал Франкодо нефть, пүүрһэ ба шэниисэ үгэлгэ болюулхые Америкын Холбоото Штадуудые уряалһан байна.

Никсоной хэлэһэнэй ёһоор, хиналтые испанска нюурнуудта дамжуулһанай аргаар Испанида 200 миллион доллар сэнтэй немецкэ мүнгэнэй хаалганууд 1945 оной мартда нюугдаһан байна. 6 мянга шахуу немецкэ инженернүүд ба техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба 3 мянган шпионууд Испанида абаашагдаһан байна.

Германиин капитулировалхаһаа 3 хоног урда тээ—майн 4-дэ германска гадаадын хэрэгүүдэй министерство испанска табилгын фирмнүүдые байгуулхын тула гитлеровскэ агентнүүдтэ 32 миллион доллар гаргажа үгэһэн байна гэжэ Никсон мэдүүлбэ.

Болгариин ажалай газарай зөөри тухай хуули

СОФИЯ, апрелиин 10. (ТАСС). Болгарида ажалай газарай зөөри тухай хуули (аграрна реформо) хүсэндөө оробо. Энэ хуулиин ёһоор газарай томо эзэдһээ газарые хуряан абажа эхилхэһээ урда бүхы орон дотор областной конференцинүүд үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ шэнэ хуулиин ушар удхые ба тэрээниие бэелүүлгын маяг тодорхойгоор ойлгуулагдаха байна.

Пароходно ба авиационно обществонуудые байгуулха тухай Советско-Венгерскэ хэлсээн баталагдаба

БУДАПЕШТ, апрелиин 5. (ТАСС). Мартын 29-дэ Будапештдэ советско-венгерскэ пароходно холимол общество ба советско-венгерскэ гражданска авиациин холимол общество байгуулха тухай хэлсээндэ гар табигдаһан байна.

Пароходно общество тухай хэлсээндэ советскэ талаһаа СССР-эй Далайн Флотой Министрын Орлогшо нүхэр Л. Ю. Безахов, венгерскэ талаһаа харгы холбооной министр Э. Г... гараа табиба.

Гражданска авиациин общество байгуулха тухай хэлсээндэ советскэ талаһаа генерал-майор П. Ф. Березин, венгерскэ талаһаа министр Э. Гэрэ ... ба.

Советско-Иранска хэлсээн тухай иранска хэблэл бэшэнэ

ТЕГЕРАН, апрелиин 8. (ТАСС). Советско-Иранска хэлсээн тухай коммюнике тегеранска радиостанци персидскэ, ород, английска ба бусад хэлэн дээрэ хэдэ дахин дамжуулба. Апрелиин 6-да правительство болбол коммюникегэй текстые тусхайгаар хэблэжэ гаргаба, тэрэнэй тираж хахад сагай турша соо тараагдаһан байна. Советско-Иранска хэлсээн тухай коммюнике болбол иранска арадай дунда үргэнөөр hайшаагдаһан байна. Иранска хэблэл болбол Советско-Иранска хэлсээнэй дүнгые баясхалантайгаар тайлбарилна. «Дарья» гэжэ газетэ апрелиин 6-да иигэжэ бэшэбэ: «Хоёр арадуудай хоорондохи зүрхэнэй хани харилсаанай замдахи бүхы hаатабаринууд зайлуулагдаһан ба хоёр ороннуудай хоорондохи харилсаанай найдуулма ба баярта ерээгүйе хүлеэнэ». «Эттелаат» гэжэ газетэ премьер-министр Кавам-эс-Салтанедэ тэрэнэй патриотическэ хүсэлэлэй түлөө баярые хүргөөд, бэшэхэнь хадаа: «Хани харилсаата, хүршэ ба бидэндэ союзна СССР-эй хүтэлбэрилэгшэдэй ба Генералиссимус Сталинай өөрынь hайн хүсэлдэ баясаһанаа хэлэхэ бидэнэй өөһэдымнай уялга гэжэ тоолонобди. Хүндэ бэрхэшээлнүүдые шиидхэбэрилхэ ябадалда тэдэнэй hайн сэдьхэлтэ заабаринь ехэ нүлөөтэй байгаа гэжэ бидэ этигэнэбди». Советскэ Союз болбол территориальна ба колонизаторска талаар Иранда ямаршье эрмэлзэлгэгүй ба колонизаторска политикын нүлөөндэ байхагүй, хүгжэһэн, болбосон ба бэеэ даанхай хүршэ Ираниие харахые хүсэнэ гэжэ иранска арад найдажа байна ... бэшэнэ.

Иранска арад болбол агууехэ ... Союзтай хани харилсаатай байха ... хүсэһэн ба Иранда улаан-армеецүүд ... ерэжэ байха үедэ энээниие ... гэжэ «Кезхан» газетэ түрүү ... шэнэ.

Нүгөө талаһаа Улаан Армиин ... хани харилсаата хандалгые ... тон hайн абари зантые иранецүүд ... шье мартахагүй гэжэ газетэ ...

«Кейхан» гэжэ газетэ ... нуудай национальна эрилтын ... ниие заажа, правительство ... байджанска асуудалые арад ... лэй ёһоор шиидхэхэ гэжэ найда...

Апрелиин 7-ой үглөөнэй бүхы ... нүүд Советско-Иранска коммюнике... хы текстые томо гаршагтайгаар ... зарта тунхаглаһан ба хэлсээнэй ... hайшааһан түрүү бэшэгүүдые ... һан байна. «Джебхе» гэжэ газетэ ... бэшэнэ: «Коммюнике болбол Иран... хэдэ шэнэ хуудаһа нээбэ, ... байдалда эсэс табижа, провокаци... найдабариие hалгааба». «Ираним?», «Ферман», «Наджате Иран», ... «Кушеш», «Мехре Иран» ба бусад ... тэнүүд Советско-Иранска хэлсээн... гые баһал hайн талаһаань сэгнэ... талаһаа. «Тегеране моссавар» ... «Иранай бэеэ даанги байдалые ... һэн маягаар Советско-Иранска ... нэй дүндэ дурагүй байһанаа ...

Советскэ шатаршад президент Бенештэй уулзаба

ПРАГА, апрелиин 9. (ТАСС). Москва-Прага гэһэн шатарай матчда хабаадагшад—московско шатаршадай бүлэг hараһаа үлүү Чехословакида байба. Прагада түрүүшын кругай дүүрэһэн хойно шатаршад ороной 30 шахуу городуудаар ябажа, нютагай шатаршадтай уулзан, советскэ шатарай искусство тухай ... нүүд ба элидхэлнүүдые хэбэ.

Һаяхан советскэ шатаршадтай ... вакиин президент Бенеш уулза... таршадтай халуун зүрхэнэй ... хэхэ зуураа, президент болбол ... амаршалжа, Чехословакида ... түлөө баясхалан хүргэбэ.

Негрнүүдые дискриминацилха тухай асуудалые түлөөлэгшэдэй американска палатада хэлсэн үзэбэ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 8. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын Вашингтонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, Вашингтоной байгаа Колумбийска округто тусгаарлагдаһан негритянска районуудые байгуулха ябадалые хориходо тухай дурадхалые түлөөлэгшэдэй палата олонхиин 122 голосоор буруушааба, энээндэ эсэргүү 49 голос байба. Түлөөлэгшэдэй палатын член негр Поуэлл (Нью-Йоркын штадһаа демократ) гэгшэ Колумбийска округто ассигновани хэхэ тухай хуулида заһабари болгожо энэ дурадхалые оруулһан байгаа. Дурсагдаһан дурадхал ... сад хадаа тиимэ заһабари болбо... саанай үндэһэ hуури дээрэ бусад ... гаха ба алалсаха ябадалда хүргэ... хо юм гэжэ баримталһан байна. ... ришэдэй партиин член Маркантонио ... дурадхал зүбшөөһэн үгэ хэлэбэ. ... тонно болбол негритянска ба ... гэд-һургуулиинхид тусгаарлаһан ... линуудта ябана, харин хуулида ... лаха тухай хараалагдаагүй байна ... тэмдэглэбэ.

США-гэй горнягуудай забастовко ту...

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 9. (ТАСС). Хоёрдохи неделеэ үргэлжэлжэ байгаа горнягуудай забастовко болбол США-гэй ажахын үйлэдбэриин зарим hалбаринуудта ехээр нүлөөлжэ эхилбэ.

Булад шудхалтын компани олон домнонуудые унтаргааа. «Форд» гэжэ автомобильна компани булад дутагдаһан ушарһаа хэдэн заводуудые хааһан тухай соносхобо.

США-гэй компарти мэдүүлгэ ... ба, тэрээн соогоо орон доторoo ... гэ салин хүлһэ абадаг забастовко... байгаа горнягуудые дэмжэхые ... ска хүдэлмэришэдые уряалһан ... Горнягуудай союзай түрүүлэгшын ... сын политикые шүүмжэлжэ саш... дээшэлүүлхэ тухай горнягуудай ... эли ба тодоор хэлэгдэһэн бай... тэдэнэй тэмсэл ехэ туһатай хэмжэ... хо байгаа гэжэ компарти заана.

Варшавадахи Вислын хүүргые hэргээн бодхоолго

ВАРШАВА, апрелиин 9. (ТАСС) Польско хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Висла дээрэхи hэргээн бодхоогдоһон түмэр харгын хүүргые ашаглалгада оруулхын ёһололой дамжуулан үгэлгэ Варшавада болобо. Хүндэ хүшэр бэрхэшээлнүүдэй байбашье, хүүргые бодхоолго 9 һарын туршада дүү... 2 мянгаһаа үлүү тонно булад ... иин зүйлнүүд бухэжүүлэгдэһэн ... hэргээн бодхоолгын хүдэлмэри... лион злото гаргашалагдаһан байна.

Италидахи американска ба английска нефтяной компаниинуудай ажал-ябуулга

РИМ, апрелиин 11. (ТАСС). «Стандарт ойл компани» гэжэ компани нефтинүүдэй уеые По мүрэнэй шадар, Пармын Форново ди Тарода (Пармын провинци) бэдэрэлгэдэ эхилжэ оробо гэжэ «Капитале» газетэ мэдээсэнэ. «Стандарт ойл компаниин» филиал болохо «Сочета Петролифера италиана» гэжэ компани мүн лэ бэдэрэлгэ ябуулна. Газетын бэшэһэнэй ёһоор, «Ройал Датч-Шелл» компани өөрынгөө Итальянска филиал «Сочето нафта» (Генуя) компаняар мүн лэ бэдэрэлгэ эхилхээр hанаашална.

Харюусалгата редакторай орлогшо Д. ЛУБСАНО...

АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности —7-89. сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.). об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00588.

Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР.

Тираж ...